

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA GARGŽDŲ „MINIJOS“ PROGIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2016-05-18 Nr. A-20

Vilnius

IŽANGA

Vizito laikas – 2016 m. balandžio 4–8 d.

Vizito tikslas – mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Margarita Vilkonienė.

Išorės vertintojai:

Edita Bartkienė, atsakinga už 1 srities 1.1 temos ir 2 srities 2.2. temos vertinimą;

Asta Gasiūnienė, atsakinga už 1 srities 1.2, 1.3. ir 1.4. temų vertinimą;

Audronė Saldauskienė, atsakinga už 2 srities 2.1. temos ir 5 srities 5.1. temos vertinimą;

Laima Plentienė, atsakinga už 2 srities 2.3. ir 2.4. temų vertinimą;

Vida Makutienė, atsakinga už 2 srities 2.6. temos, 4 srities 4.1. ir 4.2. temų vertinimą;

Remigijus Masteika, atsakingas už 3 srities ir 5 srities 5.5. temos vertinimą;

Eglė Vaivadienė, atsakinga už 2 srities 2.5. temos, 4 srities 4.3. ir 4.4. temų vertinimą;

Darius Talijūnas, atsakingas už 4 srities 4.5. temos, 5 srities 5.2., 5.3. ir 5.4. temų vertinimą.

Vizito metu stebėtos 175 veiklos, įskaitant bendrojo ugdymo dalykų, modulių pamokas, neformaliojo švietimo užsiėmimus, klasių valandėles, specialiosios pedagogikos bei logopedinės pratybas. Vertinimo metu gilintasi į mokinių, mokytojų ir specialistų veiklą pamokose, mokyklos vadovų, klasių vadovų ir aptarnaujančio personalo darbą, kalbėtasi su Progimnazijos, Metodine, Mokytojų bei Seniūnų tarybomis, įsivertinimą koordinuojančia grupe, Vaiko gerovės komisija, bibliotekos darbuotojomis, ugdymo karjerai koordinatorė, mokinių tėvais. Analizuota mokyklos veikla, nagrinėti mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai. Darbe vadovautasi Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo tvarkos aprašu, Mokyklų išorės vertintojų elgesio kodeksu, informacijos fiksavimo formomis, naudotasi Bendrojo lavinimo mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijose aprašytais bendrojo lavinimo mokyklos veiklos rodikliais.

Vertinimo procese ir ataskaitoje taikyta penkių vertinimo lygių skalė:

• „**labai gerai**“ – veikla pamokoje yra nepriekaištinga, veiksminga, savita, kryptinga, kūrybiška (4 lygis); šiuo lygiu įvertintą mokytojo patirtį galima paskleisti už mokyklos ribų;

• „**gerai**“ – veikla pakankamai kryptinga, tinkama, paveiki, lanksti, turinti savitų bruožų (3 lygis); taip įvertintą mokytojų patirtį verta skleisti mokykloje;

• „**patenkinamai**“ – veikla yra priimtina, vidutiniška, neišskirtinė, ne visuomet prasminga ir veiksminga, t.y. veikla tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti (2 lygis);

• „**prastai**“ – veikla neperspektyvi, neveiksminga, nekonkreči, rizikinga, veiklą būtina tobulinti (1 lygis);

• „**labai prastai**“ – veiklą būtina iš esmės keisti (N lygis).

Išskiriant stipriuosius ir tobulintinus mokyklos veiklos aspektus prie teiginių nurodomi veiklos kokybės lygiai bei temos (pvz., 2.3., 2.4.) arba veiklos rodikliai (pvz., 1.1.1., 1.1.2.), kuriuos mokykla gali pasitikslinti naudodamasi Bendrojo lavinimo mokyklų įsivertinimo rekomendacijomis.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad rekomenduojamus patobulinimus Gargždų „Minijos“ progimnazija gali įgyvendinti veiksmingiau panaudodama savo vidaus išteklius.

Išorės vertintojų komanda nuoširdžiai dėkoja mokyklos direktoriui, gerb. Antanui Jacikui, direktoriaus pavaduotojui ugdymui, gerb. Reginai Baublienei, direktoriaus

pavadootojai ugdymui, gerb. Daivai Bušeckienei, direktoriaus pavadootojai ugdymui, gerb. Ramunei Balsytei, direktoriaus pavadootojai ūkio reikalams, gerb. Daivai Lažinskienei bei visam kolektyvui už konstruktyvų bendradarbiavimą ir svetingumą. Linkime ir toliau puoselėti mokyklos tradicijas, mokytis ir inicijuoti prasmingus pokyčius.

I. MOKYKLOS STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji mokyklos veiklos aspektai

1. Mokyklos atvirumas ir svetingumas (1.1.5. – 4 lygis; 1.1.3. – 4 lygis).
2. Mokyklos kaip organizacijos pažangos siekis (1.2.3. – 3 lygis).
3. Mokyklos ryšiai (1.4. – 3 lygis).
4. Klasės valdymas ir klasių mikroklimatas (2.2.3. – 3 lygis; 1.1.6. – 3 lygis).
5. Atsakingi, pažangos siekiantys mokiniai (2.4.1. – 3 lygis).
6. Rūpinimasis mokiniais (4.1. – 4 lygis).
7. Socialinė pagalba (4.2.3. – 3 lygis).
8. Ugdymas karjerai (4.4.3. – 4 lygis).
9. Valdymo demokratiškumas (5.3.1. – 3 lygis).
10. Lėšų vadyba (5.5.1. – 4 lygis).

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai

1. Dalykų ryšiai ir integracija (2.1.3. – 2 lygis).
2. Mokymo nuostatos ir būdai (2.3.1. – 2 lygis).
3. Atskirų mokinių pažanga (3.1.1. – 2 lygis; 2.3.4. – 2 lygis).
4. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas pamokoje (4.3.2. – 2 lygis).
5. Planų kokybė ir jų įgyvendinimas (5.1.3. – 2 lygis; 5.1.4. – 2 lygis).

II. PENKIŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. MOKYKLOS KULTŪRA

Gargždų „Minijos“ progimnazijos kultūra vertinama gerai (3 lygis).

Progimnazijos etosas yra tinkamas (3 lygis). Iš bendro temos vertinimo išsiskiria dviejų veiklos aspektų kokybė: tapatumo jausmas bei mokyklos atvirumas ir svetingumas vertinami labai gerai (4 lygis). Progimnazijos 2015–2019 metų strateginiame plane nėra aiškiai apibrėžtos organizacijos vertybės, todėl kalbintiems mokyklos bendruomenės atstovams buvo sunku įvardinti vertybes, kuriomis grindžiama mokyklos veiklos filosofija – „Mokydamiesi mokomės ir augame“. Dažniausiai pokalbiuose kaip organizacijos vertybė akcentuoti pagarba ir pasitikėjimu grįsti tarpusavio santykiai. Vizito metu pastebėta, kad tokia samprata yra grindžiamas kasdienis mokyklos gyvenimas: dauguma bendruomenės narių supranta, koks elgesys mokykloje yra vertinamas, toleruojamas ir stengiasi laikytis sutartų taisyklių, pamokose daugeliu atvejų stebėti pagarbūs mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai, vizito savaitę mokiniai buvo išties mandagūs, sveikinosi su mokytojais ir mokyklos svečiais, vertino aptarnaujančio personalo darbą. Dauguma progimnazijos bendruomenės narių rūpinasi bendrais tikslais, gerbia vieni kitus, vyrauja geranoriškumas ir tolerancija. Remiantis pokalbiuose su mokiniais, tėvais, mokytojais gauta informacija daroma išvada, kad progimnazijoje išpažįstamos vertybės palankiai veikia bendruomenės santykius, kurie yra pakankamai konstruktyvūs, padedantys organizacijai siekti pažangos.

Progimnazijoje puoselėjamos mokyklos tradicijos, kurios dažniausiai įprasminamos per daugumai šalies mokyklų būdingus renginius: tradiciškai švenčiama Mokytojo diena, organizuojami talentų rinkimai, jaunųjų solistų festivaliai, šokių konkursai, švenčiamos Kalėdų

eglutės įžiebimo, Pyragų dienos, pinamas Advento vainikas. Kai kurie renginiai, tokie kaip progimnazijos gimtadienis, Šeimos diena, skatina aktyvų tėvų įsitraukimą į mokyklos gyvenimą. Valstybinių švenčių paminėjimai (Sausio 13-ąją, Vasario 16-ąją, Kovo 11-ąją) ugdo mokinių pilietiškumą, stiprina tautinį identitetą. Pastebėta, kad prie tradicijų puoselėjimo prisideda ir mokyklos biblioteka. Joje vykstantys renginiai, tokie kaip tarptautinės vaikų knygos dienos paminėjimas, šiaurės šalių bibliotekų savaitė, metų knygos rinkimai, Kalėdiniai skaitymai, pirmokų „krikštynos“ bibliotekoje, akcijos „Knygų Kalėdos“, „Augu skaitydamas“, skaitovų konkursas, „Vasara su knyga“, jau tapo tradiciniais. Vertinimo metu surinkti duomenys parodė, kad mokykloje organizuojami tradiciniai renginiai skatina mokinių pasitikėjimą savo jėgomis, suteikia galimybių plėtoti bendrąsias kompetencijas bei tenkinti saviraiškos poreikius, stiprina daugumos progimnazijos narių bendrumo ir tapatumo jausmą.

Pokalbiai su mokiniais ir jų tėvais bei mokyklos įsivertinimo rezultatai rodo, kad dauguma mokytojų (85 proc.), mokinių (88 proc.) ir tėvų (90 proc.) tapatinasi su mokykla, yra patenkinti tuo, kad dirba ar mokosi šioje mokykloje. Daug buvusių mokinių progimnazijoje dirba mokytojais. Mokinių teigimu, čia – jų mokykla, nes čia jie jaučiasi saugūs, šioje mokykloje mokėsi ir jų tėvai. Pasididžiavimo savo mokykla jausmas veiksmingai skatinamas sumaniai panaudojant garbingą mokyklos istoriją: mokykloje rengti susitikimai su buvusiais mokyklos mokiniais (akademikais B. Juodka, E. Vilku, rašytojais P. ir P. Dirgėlomis, literatūros kritiku J. Lankučiu, poete J. Kudžmaite – Balsiene, teologijos daktaru A. Norbekovu, istoriku S. Kaubriu ir kt.), pasaulyje garsinusiems ir/ar garsinančiais ne tik mokyklos, bet ir Lietuvos vardą.

Vizito savaitę nustatyta, kad stipriam bendruomenės tapatumo jausmui įtakos turi akivaizdus mokyklos atvirumas ir svetingumas – taip tvirtino ypatingai gausiai į pokalbį su vertintojais susirinkę mokinių tėvai. Diskusijos dalyvių teigimu, progimnazijoje laikomasi tinkamos tėvų ir kitų bendruomenės narių priėmimo bei bendradarbiavimo su jais tvarkos (progimnazijos ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimas organizuojamas, vadovaujantis priimta Progimnazijos ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimo strategija, kuri skelbiama interneto svetainėje). Tėvų nuomonė mokyklai yra svarbi, jų idėjos ne tik išklausomos, bet ir įgyvendinamos, pvz., tėvų iniciatyva paruoštas mokytojų ir mokinių skatinimo ir drausminimo tvarkos aprašas. Tokia tvarka lemia, kad didelė dalis tėvų gana aktyviai dalyvauja mokyklos gyvenime: teikia siūlymus, dalyvauja priimant mokyklai svarbius sprendimus (dėl mokinių uniformų, finansų klausimais). Be to, tėvai dalyvauja klasės mokinių ir tėvų renginiuose, vakaronėse, sportinėse varžybose, bendruose visos mokyklos renginiuose („Draugaukime, penktokai“, „Protų mūšiai“), prisijungia prie mokykloje organizuojamų akcijų („Darom“, „Padovanok mokyklai snaigę“, „Knygų Kalėdos“), padeda organizuoti netradicinio ugdymo pamokas, klasės valandėles susijusias su karjeros ugdymu, budi mokyklos diskotekose. *Visa tai leidžia daryti išvadą, kad mokyklos atvirumas ir svetingumas telkia mokyklos bendruomenę bendrai ir prasmingai veiklai, stiprina visų bendruomenės grupių tapatumo jausmą, sudaro galimybių tobulinti ugdymo kokybę, todėl šis veiklos aspektas yra vertinamas kaip vienas stipriausių mokykloje.*

Beveik visose vizito metu stebėtose pamokose vyravo mokymuisi palankus mikroklimatas: mokytojai gebėjo užtikrinti emocinį mokinių saugumą, kūrė tarpusavio pasitikėjimu grįstą edukacinę aplinką. Išsami pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuotos informacijos analizė parodė, kad geras mikroklimatas klasėje veiksmingai skatino mokinių aktyvumą bei motyvaciją mokytis. Apibendrintas klasių mikroklimato 162 stebėtose pamokose vertinimas pateiktas 1 lentelėje.

Klasių mikroklimato kokybės vertinimas (N=162)

1 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
22 pamokos	89 pamokos	49 pamokos	2 pamokos
13,58 proc.	54,94 proc.	30,25 proc.	1,23 proc.

29 proc. stebėtų pamokų (matematika 2e, 3c, 8b, 6d, 7b kl., lietuvių k. 3a, 4a, 4d, 5b, 6c kl., geografija 7d kl., anglų k. 6e (2 gr.) kl. ir kt.) pagarbūs mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai išskirti kaip stiprusis pamokos aspektas. Šiose pamokose vyravo abipusė pagarba, mokiniai skatinti drąsiai reikšti savo nuomonę, nebijojo klausti, klysti, laisvai reikšti mintis. Išskirtinį mikroklimatą, pagarbūs ir labai gerus tarpusavio santykius, skatinančius motyvaciją, išorės vertintojai užfiksavo 13,58 proc. stebėtų pamokų (lietuvių k. 6e, 5d, 4b, 3c kl., matematika 2b, 3d, 1c kl., geografija 6a, 8b kl., muzika 1a, 2c kl., fizika 7b kl., chemija 8b, 8c kl., informacinės technologijos 7a kl. (1 gr.), istorija 5c kl., biologija 7a kl., technologijos 5d kl.).

Pažangos siekiai progimnazijoje vertinami gerai (3 lygis). Nustatyta, kad progimnazijoje sudarytos tinkamos sąlygos mokinių asmenybės raidai: įstaigoje įgyvendinama LIONS QUEST programa „Paauglystės kryžkelės: gyvenimo įgūdžių ugdymas“, vykdomas projektas „Socialinių emocinių kompetencijų ugdymas Gargždų „Minijos“ progimnazijoje“, daug dėmesio skiriama mokinių saviraiškos poreikių tenkinimui neformaliojo švietimo veiklose. Mokiniam sudarytos galimybės dalyvauti dalykinėse olimpiadose, konkursuose, sportinėse varžybose, tai, savo ruožtu, padeda ugdytis asmenybės kryptingumą, kūrybiškumą, skatina gebėjimams adekvačias ambicijas. Be to, mokykla yra pakankamai aiškiai susitarusi, kaip padėti mokiniams įgyti gyvenimui žinių visuomenėje būtinų kompetencijų, kaip ugdyti atsakomybę už savo elgseną ir jos pasekmes, gebėjimą pasipriešinti neigiamai aplinkos įtakai. Minėtų susitarimų laikomasi. Tai patvirtina pamokų stebėjimo duomenys: dažnai mokymo turinys pamokose aktualizuotas keliant ne tik visuomenei, bet ir progimnazijos mokiniams aktualius klausimus, kurių analizavimas skatino kritinį mokinių mąstymą, ugdė atsakingumą. Siekiant paties aukščiausio asmenybės raidos lūkesčių kokybės lygmens, mokyklai vertėtų tobulinti dalykų modulių pasirinkimo tvarką (plačiau apie tai – 8 psl.).

Progimnazijoje pakankamai dėmesio skiriama laukiamiems ugdymo rezultatams. Mokykloje parengtas „Mokinių pasiekimo gerinimo ir pagalbos mokiniui modelis“, skirtas mokinių žemesniųjų bei aukštesniųjų gebėjimų ugdymui. Nustatyta, kad mokinių daroma pažanga aptariama su kiekvienu mokiniu individualiai, lyginama su ankstesniais rezultatais bei numatomi kiekvieno mokinio mokymosi lūkesčiai. Mokinių individuali mokymosi pažanga reguliariai analizuojama klasių valandėlių metu, mokytojų metodinių grupių susirinkimuose, klasių tėvų susirinkimuose bei Mokytojų tarybos posėdžiuose. Tačiau vizito metu pastebėta, kad progimnazijoje planuojami pernelyg žemi lūkesčiai dėl mokinių mokymosi pasiekimų. Ši išvalga grindžiama mokymosi uždavinių pamokoje analizės rezultatais: daugumoje (76 proc.) pamokų mokymosi uždaviniai buvo orientuoti į mokinių žinojimą ir supratimą, t. y. į žemesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymą. Naujausi edukologinių tyrimų rezultatai rodo, kad mokytojų lūkesčiai dėl mokinių mokymosi yra vienas reikšmingiausių veiksnių, darančių ryškų poveikį mokymosi pasiekimams.¹

Akivaizdu, kad mokykla pakankamai kryptingai siekia pažangos kaip organizacija. Mokytojai supranta šiuolaikinio švietimo kaitos tendencijas, nuolat tobulina kvalifikaciją, numato kvalifikacijos tobulinimo prioritetus. Vertinimo savaitę nustatyta, kad progimnazijoje nuosekliai vykdomos besimokančiai organizacijai būdingos veiklos, t. y. įstaigos pedagogai aktyviai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo kursuose bei seminaruose, noriai dalijasi patirtimi su kitomis švietimo įstaigomis (skaito pranešimus tarptautinėse, respublikinėse konferencijose, rengia ir koordinuoja respublikinius bei tarptautinius projektus, veda seminarus, atviras pamokas, organizuoja metodines dienas). Mokyklos vadovai sudaro palankias sąlygas pedagogams sistemingai tobulinti profesinę kvalifikaciją: pagal galimybes skiria transportą, apmoka išlaidas. Mokykloje kryptingai plėtojama prieš kelerius metus paskleista ir daugelyje šalies mokyklų jau užgesusi mentorystės idėja: jauniems specialistams priskiriami patyrę pedagogai – mentoriai, kurie geranoriškai padeda spręsti jauniems kolegoms jų kasdienėje profesinėje veikloje išskylančias problemas. Iš pokalbių su įvairiomis progimnazijos bendruomenės grupėmis paaiškėjo, kad paminėtosios veiklos daro įtakos ugdymo kokybei, tuo pačiu – mokinių mokymosi rezultatams, kurie vizito metu įvertinti gerai. ***Tai***

¹ Hattie J. (2014). Matomas mokymasis. Mokytojo vadovas. (Kaip užtikrinti kuo didesnę poveikį mokymosi pasiekimams). Alma litera.

leidžia teigti, kad mokyklos kaip organizacijos pažangos siekis yra viena stipriųjų mokyklos veiklos sričių. Tikėtina, kad organizacijos pažangos tvarumą užtikrins papildomas bendruomenės dėmesys tiems mokyklos veiklos aspektams, kurie vizito metu buvo įvertinti vidutiniškai:

- *planuojant veiklą būtina veiksmingiau panaudoti veiklos kokybės įsivertinimo rezultatus;*

- *organizuojant mokyklos veiklas vertėtų tikslingiau taikyti komandinio darbo principą.*

Tvarka progimnazijoje yra tinkama (3 lygis). Drausmę ir tvarką progimnazijoje palaiko mokytojai, mokiniai ir administracija. Mokyklos bendruomenės (vadovų, mokytojų, techninio personalo ir mokinių) teisės ir pareigos reglamentuojamos darbo vidaus tvarkos taisyklėmis, kurios skelbiamos progimnazijos interneto svetainėje. Klasių vadovai supažindina mokinius su pagrindinėmis darbo ir tvarkos taisyklėmis, daugumos kabinetų stenduose iškabintos mokinių elgesio taisyklės. Pokalbių metu mokiniai tvirtino, kad yra įtraukiami į elgesio taisyklių kūrimą. Šį faktą patvirtina vertintojų pastebėjimai, kad visi mokiniai žino tvarką ir drausmę palaikančius reikalavimus: po pirmo skambučio jie tvarkingai laukė prie kabineto durų arba suėjo į kabinetus, pamokose laikėsi bendrai priimtų susitarimų pamoką pradėti atsistojant, kelti ranką norint atsakyti į mokytojo klausimus ir pan. Nors pokalbiai su mokiniais ir e-dienyne užfiksuotų pastabų turinio analizės rezultatai rodo, kad kasdieniame gyvenime pasitaiko pavienių nusižengimo darbo ir tvarkos taisyklėms atvejų, vizito metu beveik visi mokiniai mokykloje elgėsi drausmingai. Vertinimo savaitę fiksuota 14 vėlavimų į pamoką atvejų (po 1–4 mokinius), tačiau tai nesutrikdė darbo ritmiškumo pamokose.

Vizito metu nustatyta, kad mokyklos bendruomenė žino ir supranta, koks elgesys yra pageidaujamas, kas įstaigoje netoleruojama ir ko galima tikėtis už nepageidaujamą elgesį. Progimnazijos direktoriaus įsakymu mokytojams rašomos padėkos už jų ugdytinių pasiekimus rajono, apskrities, šalies ir tarptautiniuose konkursuose, olimpiadose, varžybose, viktorinose. Be to, mokytojai skatinami edukacinėmis išvykomis, jų sėkmingos veiklos viešiniu žiniasklaidoje. Projektuoti mokinių elgesį padeda neseniai atnaujinta mokinių skatinimo ir drausminimo sistema. Už progimnazijos garsinimą, puikius sportinius pasiekimus, išradingumą organizuojant progimnazijos mokinių laisvalaikį, dalyvavimą progimnazijos savivaldoje, aktyvumą neformaliojo švietimo veikloje, už puikų ar labai gerą mokymąsi bei nepriekaištingą pamokų lankomumą mokiniai apdovanojami Padėkos raštais, pažintinėmis išvykomis, pagyrimais bei padėkomis. Siekiant skatinti vaikų atsakomybę bei mažinti be priežasties praleistų pamokų skaičių, organizuojamas „Šauniosios klasės“ konkursas. Vizito metu pastebėta, kad mokinių mokymosi elgsena pamokose projektuota pasitelkiant žodinius komentarus, pagyrimus, tačiau dažniausiai minėtieji komentarai buvo nepakankamai argumentuoti, neįvardinantys mokiniui kylančių mokymosi problemų, nepateikiantys konkrečių patarimų dėl mokymosi rezultatų gerinimo.

Ugdymo procesas organizuojamas jaukioje aplinkoje. Progimnazijoje iš pagrindų atnaujintas sporto aikštynas su dirbtine veja, įrengta progimnazijos tako apšvietimo linija, atliktas pradinių klasių pastato išorės remontas, išklota nauja kiemo danga. 2014 m. pilnai renovuotas pagrindinis mokyklos pastatas. Po renovacijos vidaus patalpos yra tinkamai prižiūrimos, todėl atrodo ypatingai estetiškai bei tvarkingai. Jaukumą kurti padeda viešai eksponuojami mokinių darbai, nuotraukos, kuriose užfiksuoti mokyklos istorijos fragmentai bei akimirkos iš šiandienos mokyklos gyvenimo. Progimnazijos fojė puošiantis mokinių kūrybinis darbas „Minijos laivas“ įprasmina įstaigos vardą. Iš pokalbių su mokiniais išaiškėjo tik menki pastarojo veiklos rodiklio trūkumai: mokiniams trūksta suoliukais apstatytų kampelių, kuriuose jie galėtų jaukiai bendrauti pertraukų bei laisvu nuo pamokų metu. Siekiant lauko erdvių jaukumo mokyklai būtų naudinga įsirengti vidinį kiemėlį.

Mokyklos ryšiai yra geri (3 lygis). Išvada grindžiama skirtingais pastarosios temos rodiklių vertinimais: mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje vertinamas gerai (3 lygis), partnerystė su kitomis institucijomis bei mokyklos įvaizdis ir viešieji ryšiai – labai gerai (4 lygis). Vizito metu nustatyta, kad progimnazijoje teisingai suvokiama ugdymo institucijos reikšmė ir svarba visuomenei, o tai, savo ruožtu, skatina mokyklą tinkamai realizuoti savo vaidmenį vietos bendruomenėje. Tokia įžvalga grindžiama pastebėjimais, jog progimnazija:

- į ugdymo procesą įtraukia vietos bendruomenės atstovus (pvz., jau antrus metus iš eilės trečią gruodžio savaitę pamokos mokykloje prasideda neįprastai – mokiniams skaito pasakas bibliotekos darbuotojos, mokyklos administracija, tėveliai ir seneliai);

- noriai įsitraukia į vietos bendruomenės organizuojamus projektus, visuomenines akcijas (pvz., dalyvauta akcijoje „Metų knygos rinkimai 2015“, rajoniniame Diktanto konkurse, skirtame Knygnešių dienai; pradinių klasių mokiniai jau penkti metai aktyviai įsijungia į gerumo akciją „Pradinukai – žvėreliams ir paukšteliams“);

- inicijuoja ir organizuoja vietos bendruomenei skirtus projektus bei renginius (pvz., progimnazijoje organizuotame Protų mūšyje dalyvavo kitos Klaipėdos rajono mokyklos).

Tokio pobūdžio pastebėjimai leidžia teigti, kad progimnazijos vaidmuo vietos bendruomenėje yra pakankamai reikšmingas, padedantis formuoti teigiamą vietos bendruomenės požiūrį į mokyklą. Siekiant paties aukščiausio šio rodiklio kokybės lygmens, mokyklai vertėtų ieškoti naujų bendravimo ir bendradarbiavimo su mokinių tėvais formų, kadangi pokalbiuose su tėvų aktyvu paaiškėjo, kad į progimnazijos gyvenimą aktyviai įsitraukia tik dalis mokinių tėvų.

Nustatyta, kad progimnazijos partnerystė su kitomis institucijomis yra kryptinga ir daro įtakos ugdymo kokybei (sudaro sąlygas mokinių kultūriniam bei profesiniam švietimui, stiprina bendruomenės vertybines nuostatas ir pan.). Įstaiga tradiciškai bendradarbiauja su socialiniais partneriais (rajono Švietimo centru, Nacionaliniu egzaminų centru, rajono Policijos komisariatu, Gargždų miesto seniūnija, rajono Vaiko teisių apsaugos, Pedagogine – psichologine tarnybonis ir pan.) bei kitomis rajono, šalies ir užsienio švietimo įstaigomis (Dovilų ir Vėžaičių pagrindinėmis mokyklomis, Kvietinių darželiu-mokykla, Gargždų „Kranto“ pagrindine mokykla, Rygos lietuvių vidurine mokykla), Gargždų vaikų ir jaunimo laisvalaikio centru, Krašto apsaugos savanorių pajėgų Žemaičių apygardos 3-iosios rinktinės 302 pėstininkų kuopa. Ypatingai konstruktyvus bendradarbiavimas su Gargždų „Vaivorykštės“ gimnazija: abiejų įstaigų pedagogai derina dalykų vertinimo tvarką, rengia mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašus. Jau treji metai graži draugystė sieja progimnazijos pradinių klasių dailės būrelio „Vaivorykštės spalvos“ mažuosius dailininkus su Gargždų muzikos mokyklos teatro klasės ugdytiniais. 2014–2015 m. m. progimnazija, vykdydama tarptautinį daugiašalį COMENIUS mokyklų partnerystės projektą „Europa ... muziejuje“ palaikė ryšius su 2o DHMOTIKO SXOLEIO APXANON (Graikija), 3o Circ. Did. Giovanni Paolo II (Italija), Ozel Atlas Ortaokulu (Turkija), Szkola Podstawowa nr 42 im. Stanislava Staszica (Lenkija) ir Saints Cyril Methodius Primary School (Bulgarija) mokyklomis, Gargždų krašto muziejaus darbuotojais. Šiuo projektu siekta paskatinti mokinius ir mokytojus susidomėti savo šalies kultūra, paveldu, tradicijomis, istorija, tautiniu savitumu ir anglų kalba pasidalinti informacija su bendraamžiais iš kitų Europos šalių. Kryptingi įvairiausiai partnerystės ryšiai kuria savitą mokyklos įvaizdį visuomenėje. Pokalbiuose su bendruomenės atstovais paaiškėjo, kad vietos bendruomenės nuomonė apie mokyklą yra labai gera. Informaciją apie savo veiklą mokykla viešina per elektroninį TAMO dienyną, mokyklos interneto svetainę, miesto laikraštį „Banga“, klasių tėvų susirinkimų, bendrų tėvų susirinkimų, atvirų durų dienų pokalbiuose bei diskusijose. Pokalbiuose tėvai tvirtino, kad informacijos apie mokyklą, jos pasiekimus gauna pakankamai, jos pateikimo būdai tinkami. ***Atsižvelgiant į visa tai daroma išvada, kad mokyklos ryšiai yra vienas stipriųjų progimnazijos veiklos aspektų.***

2. UGDYMAS IR MOKYMASIS

Gargždų „Minijos“ progimnazijos ugdymas ir mokymasis yra priimtinas (2 lygis).

Bendrasis ugdymo organizavimas vertinamas vidutiniškai (2 lygis). Iš bendro vertinimo konteksto išsiskiria „Pasirenkamosios programos“ ir „Neformalusis švietimas“ – šie rodikliai vertinami gerai (3 lygis). Pedagogai, planuodami ugdymo turinį, vadovaujasi mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtinta „Ugdymo turinio planavimo 1–8 kl. pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias programas tvarka“, kurioje užfiksuoti susitarimai dėl ugdymo turinio planavimo formų ir laikotarpių: mokomiesiems dalykams rengiami ilgalaikiai planai, dalykų moduliams, neformaliajam švietimui, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymui – programos vieniems mokslo

metams. Ilgalaikiai planai, programos aptariami metodinėse grupėse, derinami su kuruojančiu vadovu, tačiau programos direktoriaus įsakymu netvirtinamos. Trumpalaikius planus rengia pirmus metus mokykloje dirbantys mokytojai. Nustatyta, kad dalis mokytojų susitarimų dėl ugdymo turinio planavimo yra formalūs ir tik iš dalies atitinka Bendrųjų programų keliamus reikalavimus. Taip teigti leidžia šie faktai:

- planuose keliami ugdymo tikslai ir uždaviniai dažniausiai yra bendri visoms paralelinėms klasėms;
- pagal metodinių grupių susitarimą dalyką dėstantys mokytojai rengia bendrus ilgalaikius planus visoms paralelinėms klasėms, todėl ir planuose pateikiamos klasių charakteristikos yra bendro pobūdžio ir neatspindi realaus konkrečios klasės socialinio ugdymosi konteksto.

Siekiant geresnės ugdymo (-si) kokybės, būtų tikslinga rengti ilgalaikį planą konkrečiai klasei ir charakteristikoje pateikti tos klasės mokinių mokymosi pasiekimų lygį ir pažangos siekį. 26 ilgalaikių planų turinio analizė parodė, kad nepakankamai dėmesio skiriama mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo planavimui: daugumoje planų skiltyje „Vertinimas“ nurodomas taikomo vertinimo tipas (kaupiamasis, diagnostinis ar formuojamasis), tačiau iš pokalbių su mokiniais paaiškėjo, kad jiems naudingiau būtų žinoti, kokį diagnostinio vertinimo gavimo būdą iš vienos ar kitos temos, etapo mokytojas planuoja (pavyzdžiui, teksto skaitymo ir suvokimo testą, rašinį ar atsiskaitymą žodžiu). Be to, ne visada planuojamas pasiruošimas kontroliniam darbui, tik pavieniuose planuose yra numatyta kontrolinio darbo analizė. Nors tvarkoje nesusitarta dėl ilgalaikių planų koregavimo, tačiau ir analizuoti pateikti planai, ir pokalbiai su mokytojais patvirtino, kad dauguma mokytojų juos koreguoja.

Progimnazija rengia du ugdymo planus: pradinio ugdymo ir pagrindinio ugdymo I dalies. Ugdymo veikla mokykloje planuojama vieniems mokslo metams. Metodinės tarybos teigimu, mokyklos ugdymo planui (toliau – MUP) rengti kiekviena metodinė grupė deleguoja po atstovą, prie laikinosios darbo grupės prisijungia tėvų atstovai. Iš pokalbio su Tėvų komiteto nariais išaiškėjo, kad jie turi galimybių su MUP susipažinti mokyklos interneto svetainėje. MUP iš dalies atitinka Bendrųjų ugdymo planų reikalavimus: jame reglamentuotas ugdymo proceso organizavimas, progimnazijos mokymosi aplinka, mokymosi pasiekimų gerinimas ir mokymosi pagalbos teikimas, ugdymo turinio integravimas, pateikti ugdymo turinio diferencijavimo principai, tačiau trūksta konkrečių susitarimų dėl pamokų už mokyklos ribų, ugdymo diferencijavimo organizavimo (pavyzdžiui, Pradinio ugdymo plano skirsnyje „Mokymosi pagalbos teikimas“ 18.1. punktą sako, kad pagal galimybes ugdymo turinys ir procesas diferencijuojamas ir individualizuojamas – tad lieka neaišku, kokios turi būti galimybės, kad ugdymo turinys būtų diferencijuojamas), nėra susitarimų dėl integruoto bendrųjų kompetencijų ugdymo, neformaliojo švietimo veiklos. Pamokų tvarkaraščiai sudaryti iš dalies laikantis higienos normos:

- ne visada pavyksta pamokas tolygiai paskirstyti per savaitę (5b kl. 50 proc. lietuvių k. pamokų, 5c kl. 67 proc. anglų k. pamokų vyksta per paskutinę pamoką);
- nesilaikoma reikalavimo pamokas pradėti ne vėliau kaip 9 val. (Jakų skyriaus 4 kl. mokinių pamokos antradienį pradedamos vėliau, to paties skyriaus 1 ir 3 kl. mokiniams du kartus per savaitę pamokas pradedant nuo antros pamokos ugdymo procesas užsitęsia iki 6 pamokos);
- nesilaikoma reikalavimo, kad 1–4 kl. mokiniai gali turėti ne daugiau kaip 5 pamokas (2d kl. du kartus per savaitę turi 6 pamokas, 3d kl. – vieną kartą per savaitę, 2 ir 4 kl. mokiniams du kartus per savaitę yra 6 pamokos).

Be to, sudarant pamokų tvarkaraščius, vertėtų atkreipti dėmesį į tai, kad progimnazijos pradinių klasių mokiniai anglų k., dorinio ugdymo, muzikos mokosi kitame pastate, tad jie turi turėti pakankamai laiko sugrįžti į mokyklą ir turėti pamoką, nereikalaujančią labai didelio atidumo (3e kl. net du kartus per savaitę po muzikos yra matematika). Neformaliojo švietimo tvarkaraštis pagal galimybes derinamas prie mokinių pamokų tvarkaraščio.

MUP reglamentuoja integruojamųjų, prevencinių programų įgyvendinimą, tačiau mokykla neturi susitarimų dėl integruoto bendrųjų kompetencijų ugdymo ir tarpdalykinių ryšių pamokose. Šią įžvalgą patvirtina ir ilgalaikių planų analizė: daugumoje planų tik nurodoma, kokios bus

ugdamos kompetencijos, pavyzdžiui, mokėjimo mokytis, pažinimo ar komunikavimo, bet siekiant kryptingai ugdyti mokinių bendrąsias kompetencijas vertėtų susitarti ir planuose fiksuoti, kaip tai bus daroma (nurodant konkrečias temas). MUP 3.1.2. uždavinys („pagal galimybes integruoti formalųjį ir neformalųjį ugdymą“) numato integraciją, bet plane nefiksuojamas jo realizavimas (pavyzdžiui, integracijai nepanaudojamos kultūrinei, pažintinei veiklai skirtos dienos). Iš pokalbio su Metodine taryba išaiškėjo, kad dažniausiai integracija vykdoma per netradicinio ugdymo dienas (pavyzdžiui, Knygos diena, Mokyklos gimtadienis), susitarta, jog per mokslo metus bus organizuojamos 1–2 integruotos pamokos. Tai, kad mokykla nepakankamą dėmesį skiria integracijai, patvirtina ir stebėtos pamokos: tik 8 proc. pamokų, stebėtų vertinimo savaitę, užfiksuota tarpdalykinė integracija (6a kl. geografijos pamoka integruota su informacinėmis technologijomis, istorija, 7b kl. – fizika su matematika, 2b kl. – pasaulio pažinimas su lietuvių k. ir kt.). Tik pavienėse pamokose stebėtojai fiksavo kitų programų integravimą (4a kl. pasaulio pažinimas integruotas su sveikos gyvensenos programa, 5c kl. – technologijos su ugdymu karjerai). ***Atsižvelgiant į pateiktus faktus, galima tvirtinti, jog dalykų ryšiai ir integracija yra tobultinas mokyklos veiklos aspektas. Mokytojams vertėtų intensyviau bendradarbiauti tarpusavyje organizuojant integruotas pamokas bei renginius: mokiniai būtų mokomi vieną temą ar problemą analizuoti įvairiais aspektais. Tai, savo ruožtu, ne tik mažintų mokymosi krūvį, bet ir padėtų ugdyti socialines bei mokėjimo mokytis kompetencijas.***

Mokykla stengiasi tinkamai pasinaudoti Bendrųjų ugdymo planų (toliau – BUP) teikiamomis galimybėmis. Mokinių poreikiams tenkinti tikslingai panaudojama dalis BUP numatytų valandų (17 val. – dalykų moduliams 5–8 kl., 40 val. – konsultacijoms 1–8 kl., kurios skirtos mokymosi pagalbai teikti). Dalyko modulio pasirinkimą reglamentuoja „Dalykų modulių organizavimo 5–8 kl. tvarka“. Į šį procesą aktyviai įtraukiami mokinių tėvai. Iš pokalbių su Tėvų komitetu, Metodine taryba paaiškėjo, kad tėvai, vadovaudamiesi mokytojų rekomendacijomis, klasių susirinkime balsavimo būdu parenka, kokį modulį jų duktė ar sūnus mokysis 5, 6, 7 ar 8 klasėje. Bendru tėvų ir mokytojų sutarimu, skirtingų gebėjimų mokiniams yra parenkami į skirtingus jų poreikių orientuoti moduliai (pvz., 6-oje kl. I pusmetį aukštesniųjų gebėjimų mokiniai savo gebėjimus gilina lietuvių k. modulyje „Teksto suvokimas, analizė, kūrimas“, o žemesniųjų gebėjimų – matematikos modulyje „Matematikos pagrindų įtvirtinimas“, II pusmetį aukštesniųjų gebėjimų mokiniai mokosi matematikos modulyje „Matematikos aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymas“, o žemesniųjų gebėjimų – lietuvių k. modulyje „Rašybos ir skyrybos praktikumas“). Tačiau iš pokalbio su mokiniais paaiškėjo, kad dalis mokinių mieliau rinktųsi kitą modulį, tačiau tokios galimybės neturi. Be to, tvarkoje užfiksuota, kad modulio pažymiai įskaitomi į dalyko vertinimą vedant trimestrą, tačiau dalyką mokiniai mokosi trimestrais, o modulį – pusmečiais.

Neformalusis vaikų švietimas įgyvendinamas vadovaujantis Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija. 2015–2016 m. m. mokykla panaudoja 84 proc. valandų, skiriamų neformaliajam švietimui. Iš pokalbių su mokiniais, Tėvų komitetu paaiškėjo, kad neformaliojo švietimo veiklų pasirinkimą dažniausiai nulemia mokytojų siūlymai, klasės draugų patarimai. Pradinių klasių mokiniams siūloma nemaža būrelių įvairovė, juose orientuojamasi į mokiniams aktualių bendrųjų kompetencijų ugdymą, vertybinių nuostatų formavimą, pvz., gamtininkų būrelyje „Giliukas“ ugdoma meilė gamtai, būrelis „Bobulės skrynią atvėrus“ yra skirtas etnokultūrai, „Kūrybinio rašymo dirbtuvėse“ – kūrybiškumo ugdymui, būrelyje „Sportuok ir būsi sveikas“ formuojami sveikos gyvensenos įgūdžiai. Nemaža būrelių dalis skirta mokinių saviraiškai, pvz., „Šokio kūryba“, jaunučių choras, dailės būrelis „Vaivorykštė“ ir kt. 5–8 kl. mokiniams siūloma mažiau neformaliojo švietimo veiklų (daugiausia valandų skiriama aktyviam judėjimui), kadangi dauguma šio amžiaus mokinių pradeda lankyti muzikos, dailės, sporto mokyklas už mokyklos ribų. Iš stebėtų neformaliojo vaikų švietimo veiklų nustatyta, kad dauguma mokinių užsiėmimuose patobulino turimus įgūdžius ir kompetencijas. Neformaliojo švietimo poveikumą patvirtina ir rezultatai rajono organizuojamuose renginiuose: rudens kroso bėgime laimėta II vieta, kvadrato (mergaitės) varžybose pelnyta I vieta, futbolo (berniukai) – III vieta, „Drąsūs, stiprūs, vikrūs“ – I vieta ir kt. Taigi galima daryti išvadą, kad neformalusis švietimas mokykloje tenkina daugumos mokinių poreikius.

Pamokos organizavimas yra priimtinas (2 lygis), išskyrus klasės valdymą, kuris vertinamas gerai (3 lygis). Praėjusiam strateginio planavimo etape (2013–2016 m.) mokykla daug dėmesio skyrė pamokos kokybės tobulinimui: mokytojams organizuoti seminarai, stebėtos pamokos, teiktas grįžtamasis ryšys. Nepaisant to, metodų, mokymo būdų, mokymo priemonių parinkimui pamokose, atsižvelgiant į mokinių pasiekimus, gebėjimus, mokymosi stilius, skiriama nepakankamai dėmesio (apibendrintas vertinimas – 2 lentelėje).

Pamokos organizavimo kokybės vertinimas (N=162)

2 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
13 pamokų	38 pamokos	108 pamokos	3 pamokos
8,02 proc.	23,46 proc.	66,67 proc.	1,85 proc.

Beveik visose (95,06 proc.) stebėtose pamokose uždavinys skelbtas žodžiu, užrašytas ar demonstruotas pateiktoje skaidrėje, tačiau tik 11 (6,79 proc.) stebėtų pamokų šis veiklos aspektas vertintas kaip stiprus. 12 (7,4 proc.) stebėtų pamokų uždavinys neskelbtas, o 11 (6,79 proc.) pamokų skelbtas uždavinys buvo neaiškus, nepakankamai konkretus. Pavienėse (4,32 proc.) pamokose (lietuvių k. 1c, 3c kl., matematika 1b, 1e, 2e, 2a kl., pasaulio pažinimo 4c kl., anglų k. 7d kl. (1 gr.), 6b kl. (1 gr.), technologijos 5c kl. (2 gr.), biologija 7a kl.) mokiniai įtraukti į temos ir uždavinio formulavimą, kas, savo ruožtu, skatino jų aktyvų dalyvavimą tolesnėse pamokos veiklose. Dalyje (48,76 proc.) pamokų (pvz., anglų k. 5d kl. (2 gr.), 6b kl. (1 gr.), 6d kl. (2 gr.), pasaulio pažinimas 2b kl., lietuvių k. 6c kl., matematika 4c kl.) uždavinys orientuotas į pamatuojamą veiklos rezultatą, tačiau 37,65 proc. pamokų uždaviniai buvo nepakankamai apibrėžti, orientuoti ne į mokymosi rezultatą, o į veiklas pamokoje. Analizuojant pateiktus mokymo (-si) uždavinius, vertintojai nustatė, kad daugumoje (64,19 proc.) stebėtų pamokų uždaviniai buvo orientuoti į žemesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymą, t.y. žinojimą (naujų žinių įgijimą) ir supratimą (taisyklių, dėsnių taikymą atliekant užduotis). Aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymas planuotas mažesnėje dalyje (28,4 proc.) pamokų (pvz., gamta ir žmogus 6a kl., biologija 8b kl., lietuvių k. 7b kl., 8c kl.).

Beveik visose (83,95 proc.) stebėtose pamokose vyravo tradicinė pamokos struktūra: pamokos pradžioje skelbta tema ir mokymo (-si) uždaviniai, tuomet pereita prie naujos informacijos perteikimo, žinių taikymo, naujos informacijos įtvirtinimo, pamokos pabaigoje skirti namų darbai bei kartoti išmokti dalykai, tačiau pasiekimų lyginimui su iškeltu mokymosi uždaviniu pamokoje daugeliu atvejų dėmesio stigo. Vizito metu stebėtų 15 pamokų (9,26 proc.) struktūros kokybė išskirta kaip stiprusis pamokos aspektas. Dalyje (31,48 proc.) stebėtų pamokų struktūros kokybė įvertinta gerai arba labai gerai. Šiose pamokose mokytojai tinkamai organizavo mokinių gebėjimus ir poreikius atitinkančią veiklą, metodai ir mokymo priemonės derėjo tarpusavyje, atitiko daugumos mokinių amžių, tai leido veiksmingai valdyti klasę, įtraukiant mokinius į mokymosi veiklas. 14 pamokų (8,64 proc.) struktūra, racionalus laiko panaudojimas aktyviam mokymuisi, mokymo (-si) metodų bei uždavinio dermė traktuoti kaip tobulintinas pamokos aspektas.

Didžiojoje daugumoje stebėtų pamokų fiksuotas motyvuojantis, į visų ar beveik visų mokinių mokymąsi orientuotas klasės valdymas: pastebėti aiškūs susitarimai dėl darbo tvarkos ir drausmės, racionaliai valdomas laikas ir pan. Susitarimų dėl tvarkos ir taisyklių laikytasi beveik visose stebėtose pamokose. Vertinimo metu užfiksuotos tik kelios pamokos, kuriose buvo akivaizdi mokinių drausmės, atsakomybės už savo elgesį stoka. Daugumoje (68,5 proc.) pamokų vertintojai fiksavo gerą mokinių elgesį ir drausmę, pasitikėjimą savo jėgomis, pagarbius santykius su klasės draugais. Daugumoje pamokų (80,25 proc.) stebėti geri mokytojo ir mokinių tarpusavio santykiai, kurie skatino mokinių aktyvų dalyvavimą veiklose. Tik 7 stebėtose pamokose (4,32 proc.) klasės valdymą, racionalų laiko panaudojimą rekomenduota tobulinti. Daugeliu atvejų klasė buvo valdoma įtraukiant mokinius į aktyvią mokymosi veiklą, o tai padėjo siekti aukščiausių, kiek įmanoma, kiekvieno mokinio mokymosi pasiekimų. Vadovaujantis pateiktais faktais daroma išvada, kad ***geras klasių valdymas pamokose padėjo kurti mokymuisi palankų mikroklimatą, todėl tai yra vertinama kaip stiprusis progimnazijos veiklos aspektas.***

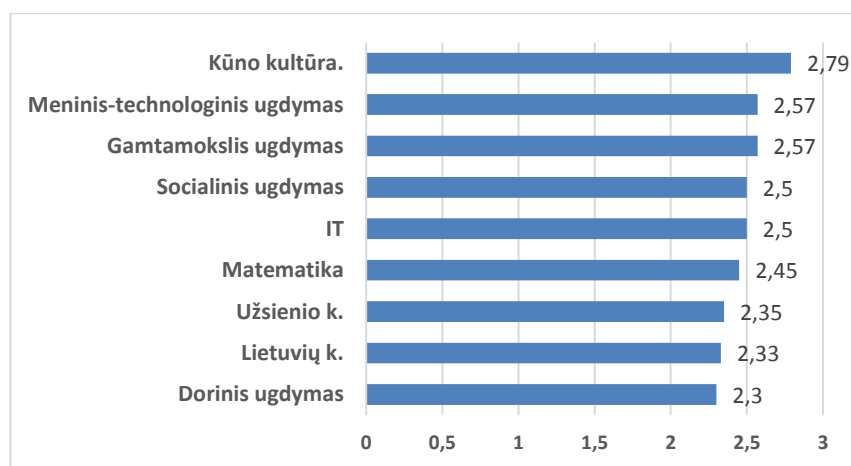
Mokymo kokybė vertinama patenkinamai (2 lygis), išskyrus rodiklius „Mokymo ir gyvenimo ryšys“ bei „Namų darbai“, kurie įvertinti gerai (3 lygis). Lyginamoji pamokų vertinimo duomenų analizė rodo, kad mokymo kokybė pradinėse klasėse yra kiek aukštesnė nei 5–8 klasėse (žiūr. 3 lentelę)

Mokymo kokybės vertinimas (N=162)

3 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
1–4 klasės (N=59)			
7 pamokos	21 pamoka	30 pamokų	1 pamoka
11,86 proc.	35,59 proc.	50,84 proc.	1,69 proc.
5–8 klasės (N=103)			
4 pamokos	29 pamokos	69 pamokos	1 pamoka
3,88 proc.	28,15 proc.	66,99 proc.	0,97 proc.

Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuoti duomenys ir jų analizė leidžia teigti, kad progimnazijoje vyrauja poveikio pedagoginės paradigmos idėjomis grįstos mokymo nuostatos. Didesnėje dalyje stebėtų pamokų (68,51 proc.) dominavo tradiciniai mokymo metodai, orientuoti į informacijos perteikimą ir jos reprodukovimą. 26,54 proc. stebėtų pamokų mokytojai bandė dirbti šiuolaikiškai, o 4,93 proc. stebėtų pamokų grįstos šiuolaikine – mokymosi paradigma, kur mokinys buvo pats atsakingas už savo mokymąsi, derinti individualaus, grupinio ir kolektyvinio mokymosi būdai, ugdyta mokėjimo mokytis kompetencija. Tai stebėta 2a, 2e, 5a, 5c kl. matematikos, 4c kl. (1 gr.) anglų k., 3c, 5d kl. lietuvių k., 6c kl. gamtos ir žmogaus, 8b kl. geografijos pamokose. Daugumoje pamokų taikyti tradiciniai, į mokymą, o ne į aktyvų mokymąsi orientuoti ugdymo metodai (klausinėjimas, pasakojimas, garsinis skaitymas, demonstravimas, mokymasis iš vadovėlio) nulėmė vyraujančią mokymosi būdą: stebėtose pamokose dažniausiai mokytasi kolektyviai, kur kas rečiau individualiai ar grupėmis. Individualaus ir grupinio darbo derinimas, bendradarbiavimo poromis ar grupėmis skatinimas stebėti 2a, 8a kl. matematikos, 1b kl. pasaulio pažinimo, 4c kl. lietuvių k., 6d, 5a kl. kūno kultūros, 7a kl. biologijos pamokose. 2a kl. matematikos, 6a kl. geografijos, 1b, 2a kl. lietuvių k., 5b kl. etikos pamokose taikyti motyvacijos „žadinimo“ elementai. 1c, 4b kl. lietuvių k., 2a kl. tikybos, 2a kl. matematikos, 6e kl. tikybos pamokose ugdytas kritinis mokinių mąstymas ir mokėjimas mokytis, tobulinti socialiniai gebėjimai ir asmeninės kompetencijos. Dėl netinkamų mokymo metodų taikymo arba jų neveiksmingumo ugdant, veiklą siūlyta tobulinti 23,45 proc. pamokų. Daugumoje pamokų (61,11 proc.) mokytojai atliko informacijos teikėjo vaidmenį, tuo tarpu mokiniams atiteko pasyvių klausytojų bei paskirtų užduočių atlikėjų vaidmuo. Dalyje pamokų stebėtas mokinių noras ir pakankamas pasirengimas bendradarbiauti, tačiau mokytojų prisiimta atsakomybė už informacijos perteikimą mokiniams nepaliko laiko savarankiškam mokymuisi ir bendradarbiavimui. ***Atsižvelgiant į tai daroma išvada, kad mokymo nuostatos ir būdai yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Mokytojams, renkantis mokymo (-si) metodus, vertėtų mokymą traktuoti ne kaip susistemintos informacijos perdavimą, o kaip paties mokinio žinių organizavimo procesą. Aktyvų mokymą (-si) ir kritinį mąstymą skatinantys metodai didintų mokinių atsakomybę už savo mokymąsi, iniciatyvumą. Tam galėtų padėti kryptingas kvalifikacijos tobulinimas ir veiksmingesnis mokytojų bendradarbiavimas dalijantis gerąja patirtimi.*** Analizuojant pamokų vertinimo duomenis paaiškėjo, kad mokymo kokybė skiriasi pagal ugdymo sritis (žiūr. 1 pav.).

1 pav. Mokymo kokybės palyginimas pagal ugdymo sritis

Akivaizdu, kad mokytojai turės galimybių perimti gerąją tam tikrų dalykų specialistų (pvz., kūno kultūros, gamtos mokslų, meninio-technologinio ugdymo mokytojų) patirtį.

Vizito metu nustatyta, kad mokytojai stengiasi aktualizuoti mokymą: mokomoji medžiaga siejama su mokinių patirtimi, interesais, artimiausia aplinka. Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuoti duomenys rodo, kad net 53 (32,71 proc.) stebėtose pamokose prasmingas mokymo (-si) ir gyvenimo ryšys vertintas kaip stiprusis pamokos aspektas. 34 (20,98 proc.) stebėtų pamokų šis rodiklis įvertintas gerai arba labai gerai. Ypač tuo išsiskyrė 6a, 8b kl. geografijos, 6c kl. (2 gr.) anglų k., 7b kl. fizikos, 5c kl. (2 gr.), 6b kl. (2 gr.) technologijų, 4c kl. pasaulio pažinimo, 3c, 3d kl. matematikos, 7b kl. lietuvių k., 7c kl. anglų k. pamokos, kuriose mokymo turinio aktualizavimas, akcentuojant ryšį su gyvenimu, didino mokinių susidomėjimą mokymosi veikla, palaikė mokinių motyvaciją. Asmenine mokinių gyvenimiška patirtimi prasmingai pasinaudota 6d kl. (2 gr.) vokiečių k., 6d kl. (2 gr.), 7c kl. anglų k., 1e, 3d, 8b kl. matematikos, 5d kl. žmogaus saugos, 5c kl. istorijos pamokose. Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuotos informacijos analizė parodė, kad mokytojai, įvairiomis formomis pamokose aktualizavę ugdymo turinį, stiprino mokinių mokymosi motyvaciją: tose pamokose, kuriose buvo stiprus mokymo ir gyvenimo ryšys, stebėta mokinių atsakomybė už mokymosi rezultatus, pakankamas mokinių aktyvumas pamokoje, konstruktyvus mokytojo ir mokinio dialogas, mokinių kūrybiškumas. Ugdymo turinio siejimas su gyvenimu sužadino mokinių susidomėjimą, pagyvino ugdymo procesą. Mažesnėje dalyje pamokų liko nepaaiškintas žinių praktinis reikalingumas, veikla nebuvo nukreipta į mokinių interesus ir ateities poreikius.

Mokytojo ir mokinių dialogo kokybę lėmė pamokose vyraujančios mokymo nuostatos. Labai geras ir paveikus mokytojo ir mokinių dialogas, pasižymintis mokinių įsitraukimu, mokytojo ir mokinių tarpusavio supratimu, vertinimo savaitę fiksuotas 18,51 proc. stebėtų pamokų. Vaizdus ir suprantamas mokytojo aiškinimas, padedantis siekti pažangos, konstruktyvus ir pasitikėjimą keliantis dialogas su mokiniais fiksuotas 1b, 2a, 3c, 3d, 8a kl. matematikos, 1b, 4b, 4c kl. lietuvių k., 4b, 4c kl. (1 gr.), 5d kl. (2 gr.) anglų k., 5c kl. istorijos, 1a kl. muzikos, 7a kl. biologijos, 5d kl. (2 gr.) technologijų, 7b kl. fizikos pamokose. Tačiau daugelyje stebėtų pamokų vyravo vienkryptis mokytojo aiškinimas, kuris neskatino konstruktyvaus mokytojo ir mokinių dialogo. 3,70 proc. stebėtų pamokų šis pamokos aspektas paminėtas kaip tobulintinas.

Patebėta, kad planuodami ugdymą dalis mokytojų numato laiko rezervą grįžimui prie neišmoktų dalykų. Pokalbyje su Metodine taryba mokytojai patvirtino, kad pagal poreikį yra grįžtama prie neišmoktų ar nesuprastų dalykų, tam panaudojamos kartojimui skirtos pamokos. Tačiau vertinimo savaitę stebėtose pamokose prie nesuprastų dalykų grįžta retai. Tai fiksuota tik pavienėse pamokose (2e, 3c, 3d, 5c, 7c kl. matematika, 3c, 4c, 5d, 6e kl. lietuvių k., 5d kl. technologijos, 8c kl. kūno k., 6a, 8b kl. geografija, 4c kl. pasaulio pažinimas, 5c kl. istorija, 2c kl. muzika). Daugumoje stebėtų pamokų išmokimo vertinimui nenumatytos tam skirtos užduotys. Tikrinant išmokimą daugumoje stebėtų pamokų mokiniams užduoti objektyvaus grįžtamojo ryšio

neteikiantys retoriniai klausimai: „Ar viskas aišku? Ar visi supratot?“ ir pan. Protokoluose užfiksuotos informacijos analizė rodo, kad daugumoje pamokų išmokimo vertinimui trūko aiškių, konkrečių kriterijų. Išmokimo stebėjimas, kaip tobulintinas pamokos aspektas, paminėtas 44 (27,16 proc.) pamokose. Tikėtina, kad nepakankamai veiksmingas išmokimo stebėjimas darė įtakos atskirų mokinių pažangos kokybei. Nuolatinis ir sistemingas išmokimo stebėjimas pamokoje, kiekvieno mokinio matymas, aiškių ir veiksmingų išmokimo tikrinimo formų naudojimas sudarytų galimybių tiek mokytojams, tiek mokiniams gauti objektyvią ir savalaikę grįžtamąją informaciją apie kiekvieno pažangą, tuo pačiu ugdytų mokėjimo mokytis kompetenciją ir skatintų mokinius prisimti atsakomybę už ugdomosi rezultatus.

Namų darbų apimtis tenkina daugumos mokyklos bendruomenės narių poreikius. Tėvų apklausos duomenimis, 76 proc. respondentų pritaria teiginiui „Vaiko namų darbų krūvis nėra per didelis“, 84 proc. apklaustųjų tėvų mano, kad „Vaiko namų darbų krūvis nėra per mažas“. Dalykų mokytojų apklausos apie progimnazijos namų darbų skyrimo ir vertinimo tvarką išvadose konstatuota, jog 70 proc. namų darbų laikas atitinka Higienos normą. Stebėtose pamokose namų darbų krūvis nebuvo didelis, dažniausia jų paskirtis – gilinti žinias, įgytas pamokoje, pabaigti pamokoje pradėtus uždavinius, išmokyti žodžius, pasikartoti. Vertinimo savaitę namų darbų skyrimo atvejai pagal TAMO elektroninio dienyno įrašus, užfiksuoti 34,40 proc. pamokų. Vertintojai užfiksavo, jog namų darbai tikrinti 21,60 proc. stebėtų pamokų. Dalyje (19,29 proc.) stebėtų pamokų namų darbų užduotys individualizuotos ar diferencijuotos. Apgalvotos, skirtingus mokinių poreikius tenkinančios užduotys padėjo mokiniams ugdytis mokymosi įgūdžius, didino motyvaciją, sudarė sąlygas namuose tobulinti pamokoje įgytus įgūdžius. Dažniausiai individualizavimas pasireiškė per skirtingą užduočių turinį, pvz., pabaigti kurti istoriją, papasakoti apie pasirinktą mėgstamą dalyką, apklausti savo tėvus, papasakoti apie skirtingas šalis. Individualizuotų namų darbų skyrimą pagal mokinių gebėjimus, pasiekimus pamokoje vertintojai stebėjo tik pavienėse pamokose, pavyzdžiui, 2a, 5e kl. matematikos, 6e kl. geografijos, 8b kl. biologijos, 3d kl. lietuvių k. Namų darbų skyrimas ir tikrinimas kaip stiprusis pamokos aspektas paminėtas 7,40 proc., kaip tobulintinas – 0,61 proc. stebėtų pamokų.

Mokymosi kokybė neišskirtinė (2 lygis). Mokymosi kokybei daro įtakos mokymo kokybė – analizuojant statistinius pamokų stebėjimo duomenis nustatyta pakankamai stipri minėtų veiksmų tarpusavio priklausomybė (koreliacijos indeksas – 0,816). Iš bendro vertinimo konteksto išsiskiria rodiklis „Mokymosi motyvacija“, kuris įvertintas gerai (3 lygis). Apibendrinti mokymosi kokybės vertinimai pateikti 4 lentelėje.

Mokymosi kokybės vertinimas (N=162)

4 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
1–4 klasės (N=59)			
7 pamokos	25 pamokos	26 pamokos	1 pamoka
11,86 proc.	42,37 proc.	44,06 proc.	1,69 proc.
5–8 klasės (N=103)			
2 pamokos	37 pamokos	63 pamokos	1 pamoka
1,94 proc.	35,92 proc.	61,16 proc.	0,97 proc.

Vizito metu pastebėta, kad beveik visi mokiniai buvo pasiruošę pamokai, nevelavo, turėjo reikiamas priemones, siekė pažangos. Vertinimo savaitę mokinių lankomumas buvo geras. 30,24 proc. stebėtų pamokų dalyvavo visi mokiniai, 34,56 proc. stebėtų pamokų nedalyvavo 1–2 mokiniai. Tik pavienėse pamokose (8,64 proc.) nedalyvavo 6 ir daugiau mokinių. Pavėlavimo faktai užfiksuoti 11,11 proc. pamokų. Jei tik mokiniams buvo sudarytos sąlygos, dauguma aktyviai įsitraukė į pokalbį su mokytoju, dalyvavo aiškinantis naują temą, stengėsi atlikti nurodytas užduotis. Gera mokymosi motyvacija, kaip stiprusis pamokos aspektas, buvo 20,98 proc. stebėtų pamokų. Tai stebėta 1c, 2a, 3c, 4b, 5d kl. lietuvių k., 1a, 2c kl. muzikos, 2a kl. tikybos, 7c, 8a kl. matematikos, 6b kl. (1 gr.), 5d kl. (2 gr.), 4c kl. (1 gr.) anglų k., 6a, 8b kl. geografijos pamokose. Išskirtinis išvardintų pamokų bruožas – šiuolaikinei pamokai būdinga mokinių elgsena: mokiniai buvo

aktyvesni, mokėsi atsakingai, geriau įsitraukė į mokymąsi, nebijojo klysti, taisė savo klaidas, diskutavo, mokėsi savarankiškai. Nors dalyje pamokų užfiksuota nepakankama mokymo (-si) priemonių įvairovė, kai mokytojai naudojo tik vadovėlius ir pratybų sąsiuvinius, pamokose mokiniai, atlikdami mokytojų nurodytas užduotis, stengėsi, prisiėmė atsakomybę už mokymąsi, buvo linkę klausytis ir įsiminti mokytojo pateikiamą medžiagą. Būtent tuo galima paaiškinti šiek tiek aukštesnius mokymosi kokybės vertinimus, lyginant su mokymo kokybe (žiūr. 5 lentelę).

Mokymo ir mokymosi kokybės palyginimas (N=162)

5 lentelė

	<i>Labai gerai</i>		<i>Gerai</i>		<i>Patenkinamai</i>		<i>Prastai</i>	
	Mokymas	Mokymasis	Mokymas	Mokymasis	Mokymas	Mokymasis	Mokymas	Mokymasis
Pamokos	11	9	50	62	99	89	2	2
Procentai	6,79	5,55	30,86	38,27	61,11	54,93	1,23	1,23

Atsižvelgiant į pamokų stebėjimo duomenis daroma išvada, kad atsakingi, pažangos siekiantys mokiniai yra mokyklos stiprybė. Daugeliu atveju galimybes mokiniams įsitraukti į aktyvų mokymąsi, demonstruoti gilesnes žinias ir gebėjimus ir įgūdžius mažino, kaip jau anksčiau minėta, metodų įvairovės stoka ir pernelyg dažnas mokytojo dominavimas. Todėl rekomenduojama šį aspektą dar labiau stiprinti plečiant mokymo metodų ir būdų įvairovę bei keičiant pedagogines mokytojų nuostatas.

Daugumoje (68,51 proc.) pamokų mokytojams taikant tradicinę ugdymo nuostatą, mokinių mokėjimas mokytis negalėjo visiškai atsiskleisti. Pamokose, kuriose buvo sudarytos sąlygos mokiniams savarankiškai atlikti mokytojo pateiktas užduotis, dauguma mokinių dirbo savarankiškai, gebėjo naudotis prieinamais šaltiniais (dažniausiai vadovėliu) ir taikė turimas žinias. Mokinių gebėjimas savarankiškai mokytis, vertinti save, aptarti savo mokymąsi stebėtas 4d kl. matematikos, 6b kl. matematikos modulio, 3b, 3c, 4b, 4c kl. lietuvių k. pamokose. Geri savarankiško darbo įgūdžiai, gebėjimas daryti išvadas, savarankiškai formuluoti klausimus stebėti 2e, 5c kl. matematikos, 8b kl. geografijos, 4b kl. lietuvių k. pamokose. Geros sąlygos savarankiškam mokymuisi stebėtos 2e kl. matematikos, 5d kl. technologijų, 2a kl. lietuvių k. pamokose, nuosekliai ugdyti metakognityviniai mokinių gebėjimai 2a kl. matematikos pamokoje. Tokia mokytojų ir mokinių patirtis kaip privalumas traktuota 10,49 proc. pamokų. Tačiau daugelyje pamokų nesudarytos sąlygos sprendimų priėmimui, mokiniai neturėjo galimybių rinktis užduočių ar mokymosi priemonių.

Dėl daugumoje pamokų taikytos praktikos mokymą organizuoti tradiciniais metodais, daugeliui mokinių nebuvo sudarytos sąlygos bendradarbiauti su klasės draugais. Pastebėta, kad daugumos mokinių bendradarbiavimo įgūdžiai patenkinami. Bendradarbiavimą tobulinti rekomenduota 9,25 proc. stebėtų pamokų. Aktyvus mokinių mokymasis bendradarbiaujant porose, grupėse stebėtas 4c kl. (1 gr.), 6e kl. (2 gr.) anglų k., 4e kl. pasaulio pažinimo, 6d kl. kūno kultūros, 7a kl. biologijos, 2e kl. matematikos, 7b kl. fizikos, 6a kl. geografijos pamokose. Mokymasis bendradarbiaujant, kaip stiprusis pamokos aspektas, paminėtas 8,02 proc. stebėtų pamokų. Tai, jog klasėse vyrauja darbu palankus mikroklimatas, mokiniai yra atsakingi ir siekiantys pažangos, leidžia teigti, kad mokykloje yra tinkamos sąlygos taikyti mokymąsi grupėmis ir poromis. Jei mokiniai būtų dažniau skatinami bendradarbiauti, tai didintų jų motyvaciją ir leistų pasiekti aukštesnių rezultatų.

Mokymo ir mokymosi diferencijavimas vertinamas vidutiniškai (2 lygis). Du šios temos rodikliai vertinami skirtingai: mokinių mokymosi poreikių nustatymas – gerai (3 lygis), o mokymosi veiklos diferencijavimas – patenkinamai (2 lygis). Mokinių mokymosi poreikiai progimnazijoje tiriami ir nustatomi tradiciniais, bet progimnazijai priimtinais būdais: pokalbiais, anketomis, testais, apklausomis. Paaiškėjo, kad dažniausiai dalykų mokytojai mokymosi poreikius nustato individualiai stebėdami mokinių mokymąsi, klasių vadovai – kalbėdamiesi su mokiniais apie jų pasiekimų lūkesčius, aptardami pažangą. Didžiausias dėmesys progimnazijoje skiriamas mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), nustatymui. SUP nustatomi pagal schemą: mokytojas dalykininkas – specialusis pedagogas – vaiko gerovės komisija – pedagoginė

psichologinė tarnyba. Nustatyta, kad mokytojai pažįsta mokinius, žino jų mokymosi poreikius, tačiau pamokose minėtieji poreikiai tenkinami tik iš dalies. Pastaroji išvalga grindžiama šiais pastebėjimais:

- iš vertinimo metu stebėtų 162 pamokų, mokymosi veiklos diferencijavimas, kaip stiprusis pamokos aspektas fiksuotas 20 pamokų (12,34 proc.), kaip tobulintinas – 25 pamokose (15,43 proc.)

- didesnėje dalyje (56,47 proc.) stebėtų pamokų mokiniams skirtos vienodos užduotys, mokytasi vienodu tempu, naudotos tos pačios priemonės (dažniausiai – kreida, lenta, vadovėliai), taikytos vienodos atsiskaitymo formos;

- pokalbiuose mokiniai nurodė tik pavienių dalykų pamokas, kuriose mokytojai pateikia skirtingas užduotis;

- daugiau nei pusėje stebėtų pamokų (59,89 proc.) fiksuotas intensyvus mokinių konsultavimo poreikis; tai rodo nepakankamą mokymo turinio diferencijavimą;

- dalyje (20,34 proc.) pamokų ugdymo turinys, veikla, mokymosi tempas parinkti neatsižvelgiant į individualius atskirų mokinių poreikius ar skirtingus mokinių grupių gebėjimus: mokymosi sunkumų turintiems mokiniams trūko pagalbos, jie nespėjo dirbti kartu su visais, gabūs ar greičiau gebantys atlikti užduotis mokiniai neturėjo veiklos. Apibendrintas mokymosi veiklos diferencijavimo kokybės vertinimas pateiktas 6 lentelėje.

Mokymosi veiklos diferencijavimo kokybės vertinimas (N=162)

6 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
10 pamokų	51 pamoka	94 pamokos	7 pamokos
6,17 proc.	31,48 proc.	58,03 proc.	4,32 proc.

Tobulinant aptartą veiklą, mokytojai turės galimybių perimti gerąją kolegų patirtį. Dalyje (25,42 proc.) stebėtų pamokų gabiems ar mokymosi sunkumų turintiems mokiniams tinkamai diferencijuotas ugdymo turinys, mokymasis efektyviai organizuotas atsižvelgiant į kiekvieno mokinio poreikius ir gebėjimus. Tokia mokytojų veikla fiksuota 1/3 kl. (Jakų sk.) 1e kl. lietuvių k., 1b kl. pasaulio pažinimo, 3c kl. matematikos, 6c ir 7c kl. anglų k., 6b kl. matematikos modulio pamokose. Dalyje (20,34 proc.) pamokų stebėta gabių mokinių pagalba silpnesniems, pavieniais atvejais (7d kl. anglų k. modulis, 2a ir 4c kl. matematika, 6b kl. matematikos modulis) gabesni mokiniai buvo mokytojo pagalbininkai – konsultantai.

Vertinimas ugdant yra tinkamas (3 lygis). Iš bendro kokybės konteksto išsiskiria vertinimas kaip ugdymas; šio rodiklio kokybė patenkinama. Apibendrinti pastarojo veiklos aspekto vertinimai pateikti 7 lentelėje.

Vertinimo ugdant kokybė (N=162)

7 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
12 pamokų	50 pamokų	96 pamokos	4 pamokos
7,41 proc.	30,86 proc.	59,26 proc.	2,47 proc.

Veiksmingai organizuotas vertinimas derinant formaliojo ir neformaliojo vertinimo būdus, vertinimo kriterijų aiškumas, jų pagrįstumas stebėti lietuvių k. 3c, 4c, 5d, 6e kl., matematikos 2e, 3c, 7c kl., pasaulio pažinimo 4c kl., geografijos 6a, 8b kl., istorijos 5c kl., muzikos 2c kl. pamokose. Paveikių formuojamojo vertinimo strategijų taikymas, mokiniams teikiama konkreti grįžtamoji informacija, stiprinanti mokymosi motyvaciją ir sudaranti tinkamas prielaidas planuoti ir koreguoti mokymą (-si) užfiksuota 30,86 proc. stebėtų pamokų (informacinių technologijų 7a kl. (1 gr.), 7b, 6a (1gr.) kl., geografijos 5e kl., tikybos 2a, 5b kl., etikos 5d kl., anglų k. 2d kl. (1 gr.), 3d kl. (1 gr.), 5b kl. (2 gr.), 5e kl. (2 gr.), 5d kl. (2 gr.), 6b kl. (1 gr.), 4c kl. (1 gr.), 7c kl. (2 gr.), 7d kl. (1 gr.), 8b kl. (2 gr.) kl., lietuvių k. 1b, 1c, 2a, 2e, 4b, 5d, 7a, 8a kl., rusų k. 8c kl. (1 pogr.), matematika 1c, 2a, 2b, 2e, 3a, 3c, 3d, 4d, 4c kl., pasaulio pažinimas 1b, 2b kl., chemija 8c kl., fizika 7b kl., gamta ir žmogus 6c kl., kūno kultūra 8c (bern.), 6d kl., muzika 1a kl. ir kt.). Daugumoje pamokų (61,73

proc.) mokytojai nuolatos stebėjo, kaip mokiniai atlieka užduotis, tačiau surinkta informacija retai fiksuota, analizuota, naudota apibendrinant mokinių asmeninius pasiekimus ir planuojant tolimesnę pažangą. Dažnai, taikant formuojamąjį vertinimą, apsiribota žodiniais pagyrimais ir paskatinimais, neišryškinant mokinių stipriųjų ir silpnųjų pusių, neskirta laiko mokiniams apmąstyti, ką jie išmoko ir suprato, kur vis dar kyla sunkumų.

Progimnazijoje veikia tradicinė, dauguma tėvų (globėjų, rūpintojų) poreikius tenkinanti informavimo apie jų vaikų pasiekimus ir pažangą bei mokyklos veiklą sistema. Pokalbiuose su mokytojais paaiškėjo, kad informuojant tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokinių mokymosi pasiekimus mokykloje taikomos tradicinės formos: informacija apie mokinio mokymosi situaciją, pasiekimus fiksuojami elektroniniame dienyne, mokinių pasiekimų aplankuose, organizuojami klasių tėvų susirinkimai, kurių metu tėvams sudaromos galimybės individualiai bendrauti su įvairių dalykų mokytojais. Mokinių sąsiuvinių analizė parodė, kad informatyvesnių komentarų, palyginamojo pobūdžio analizių apie vaiko pasiekimus bei pažangą užfiksuota pradinių klasių mokinių sąsiuvinuose (pvz., „Kaip man sekasi“, „Mano savaitė“ ir kt.), kuriuose išsamiau ir dažniau pateikiami trumpi, mokymosi situaciją apibendrinantys komentarai. Dėl atsiradusių mokinių ugdymo (-si) problemų, klasės vadovai informuoja tėvus individualiai, organizuojami pokalbiai „mokinys – tėvai – mokytojas“. Mokyklos vadovų teigimu, dauguma tėvų reguliariai naudojami elektroninio dienyno sistema norėdami sužinoti vaiko pažangą, lankomumą, stebėti pažymių vidurkių kaitą, individualius mokytojų įrašus ugdymo klausimais. Elektroninis dienynas padeda aktyviau bendradarbiauti mokytojams, klasių vadovams, pagalbos mokiniui specialistams ir mokinių tėvams, operatyviai informuoti apie mokinių ugdymą (-si), laiku įtraukti tėvus į vaikų mokymosi problemų sprendimą, apklausas, taip sudaromos sąlygos tėvams prisidėti prie ugdymo proceso.

3. PASIEKIMAI

Gargždų „Minijos“ progimnazijos pasiekimai vertinami gerai (3 lygis).

Pažanga yra patenkinama (2 lygis). Vienas iš šios temos rodiklių – atskirų mokinių pažanga – vertinamas patenkinamai (2 lygis), kitas temos rodiklis – mokyklos pažanga - vertinamas gerai (3 lygis). Progimnazijoje sistemingai analizuojami atskirų mokinių pažangumo ir lankomumo duomenys, rengiamos suvestinės. Progimnazijos vizijoje (2015–2019 m. strateginis planas) vienu iš siekinių įvardijama mokinių asmeninė pažanga ir geresni mokinių pasiekimai. 2013–2016 metais progimnazijos mokytojų bendruomenei organizuoti 4 seminarai mokinių pasiekimų, pažangos stebėsenos bei matavimo tematika. Vertintojai teigiamai vertina sutelktą mokytojų darbą diegiant mokykloje mokinių pasiekimų gerinimo ir pagalbos mokiniui modelį, tačiau vizito metu stebėtos ugdomosios veiklos analizė atskleidė, kad minėtojo modelio įtaka atskirų mokinių pažangai pamokoje dar nėra pakankamai reikšminga. Atskirų mokinių pažanga yra žemiausiai vertintas pamokos aspektas (vertinimo vidurkis – 2,19; dažniausias vertinimas – patenkinamas). Apibendrinti atskirų mokinių pažangos kokybės vertinimo duomenys pateikti 8 lentelėje.

Individualios pažangos ir pasiekimų vertinimo kokybė (N=162)

8 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
6 pamokos	37 pamokos	100 pamokų	19 pamokų
3,7 proc.	22,9 proc.	61,7 proc.	11,7proc.

Geriausiai atskirų mokinių pažanga ir pasiekimai pamokoje vertinti 2 klasėse (pastarojo aspekto vertinimo vidurkis – 2,62). Nebloga mokinių pažanga fiksuota 1 klasėse, kur vertinimo vidurkis – 2,45. Analizuojant atskirų mokinių pažangą pagal dalykus ar jų sritis, nustatyta, kad aukščiausia pastarojo veiklos aspekto kokybė fiksuota socialinių mokslų (vertinimo vidurkis – 2,36) ir gamtos mokslų (vertinimo vidurkis – 2,31) pamokose. Analizuojant atskirų mokinių pažangą pagal klases, grupės dydį matyti, kad aukščiausia mokinių pažanga ir pasiekimai buvo klasėse,

grupėse, kuriose mokėsi daugiau nei 25 mokiniai. Pastebėta, kad puiki ir gera mokinių pažanga fiksuota šiuolaikinėse pamokose (ar pamokose, kuriose mokytojai stengėsi dirbti šiuolaikiškai). Iš 43 pamokų, kuriose mokinių pažanga ir pasiekimai įvertinti gerai ir labai gerai, šiuolaikinės pamokos sudarė 79,07 proc. (34 pamokos). Tradicinėse, klasikine poveikio paradigma grįstose pamokose atskirų mokinių pažangos matavimui skirta nepakankamai dėmesio. 57 pamokose (35 proc. stebėtų pamokų) vertintojai mokytojams rekomendavo tobulinti įvairius mokinių pažangos vertinimo aspektus:

- tikslingą pamokos apibendrinimą, aptariant, ką mokiniai suprato ir išmoko;
- mokinių pasiekimų pamatavimą lyginant su pamokos uždaviniu;
- asmeninės pažangos pamatavimą ir fiksavimą.

Nustaćius paminėtus trūkumus daugiau kaip trečdalyje stebėtų pamokų, daroma išvada, kad atskirų mokinių pažangos matavimas yra vienas tobulintinų progimnazijos veiklos aspektų. Mokytojams vertėtų daugiau laiko pamokoje skirti mokinių pažangos aptarimui. Mokinių pažangos vertinimo duomenis vertėtų tikslingai naudoti planuojant tolesnius ugdymo veiksmus. Svarbu suvokti, kad mokytojų gebėjimas matuoti ir objektyviai vertinti mokinių išmokimą, mokymosi pažangą, naudotis gautais duomenimis, nukreipia mokytojo veiklą į mokymo (-si) individualizavimą ir diferencijavimą pagal mokinių pasiekimų lygį, sudaro palankesnes galimybes mokinių mokymosi sėkmei. Tobulinant šį veiklos aspektą progimnazija gali pasinaudoti savo mokytojų patirtimi. Labai gera ir gera mokinių pažanga, jos pamatavimas fiksuotas 6a kl. geografijos pamokoje, kur interaktyvus mokymasis aptartas kartu su mokiniais, analizuotos mokymosi problemos ir sėkmės, 6a kl. gamtos ir žmogaus pamokoje grįžta prie nesuprastų dalykų, 8a kl. lietuvių kalbos pamokoje pasiekimai lyginti su pamokos uždaviniu, 2e kl. matematikos pamokoje veiksmingai tikrinta mokinių pažanga.

Progimnazijos pažanga stebima ir analizuojama: trimestrų ir mokslo metų pabaigoje analizuojami mokinių mokymosi, standartizuotų testų rezultatai, jie yra lyginami, su metiniais mokinių įvertinimais. Mokytojų tarybos posėdžiuose reguliariai aptariami mokinių trimestrų ir metiniai įvertinimai. 2014–2015 m. m. aukštesniojo lygiu progimnazijoje mokėsi 22,35 proc. 1–4 kl. mokinių ir 6,41 proc. 5–8 kl. mokinių. Pagrindiniu lygiu progimnazijoje mokėsi 57,69 proc. 1–4 kl. mokinių ir 14,38 proc. 5–8 kl. mokinių. Patenkinamu lygiu, atitinkamai – 19,56 proc. 1–4 kl. mokinių, 74,34 proc. 5–8 kl. mokinių. Bendrosiose programose nustatyto patenkinamo pasiekimų lygio progimnazijoje nepasiekė 0,4 proc. 1–4 klasių mokinių ir 4,87 proc. 5–8 kl. mokinių. 2015–2016 mokslo metais kursą kartoja 2 pradinio ugdymo programos ir 5 pagrindinio ugdymo I dalies programos mokiniai. Progimnazijoje dažniausiai atliekama kiekybinė mokinių pažangos analizė, analizuojamos ir aptiriamos stebėtos pamokos, įsivertinant mokyklos veiklą atliekama kokybinė mokymo (-si) rezultatų, pamokų lankomumo analizė.

Mokymosi pasiekimai vertinami gerai (3 lygis). Progimnazija yra Nacionalinio egzaminų centro projekto „Standartizuotų mokinių pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo įrankių bendrojo lavinimo mokykloms kūrimas“ pilotinė mokykla. Išanalizavus pastarųjų dvejų mokslo metų rezultatus nustatyta, kad daugumos 4 ir 8 klasių mokinių pasiekimai yra pagrindinio ir aukštesniojo pasiekimų lygmens. Lyginant skirtingų vietovių mokyklų mokinių pasiekimus pažymėtina, kad progimnazijos mokinių pasiekimai yra geresni už kitų miestų mokyklų. Lyginat mokinių pasiekimus pagal mokyklos tipą, t.y. su kitomis Lietuvos progimnazijomis, mokinių pasiekimai taip pat yra geresni (išskyrus matematikos 4 klasėje). Progimnazijos standartizuotas pridėtinės vertės rodiklis geras: 4 kl. – 1, 8 kl. – 0,8. Mokyklos profilių analizė atskleidžia ir iškylančias ugdymo ir mokinių mokymosi pasiekimų problemas, tokias kaip aukštesniųjų mąstymo gebėjimų, mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymas. Remiantis 4 ir 8 klasių mokinių standartizuotų testų rezultatais progimnazijoje yra sudaromi mokinių pasiekimų gerinimo planai.

Dauguma progimnazijos mokinių aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje, mokyklos, miesto, rajono, šalies konkursuose, olimpiadose ir kt. renginiuose, pasiekia gerų rezultatų, laimi prizines vietas, apdovanojami padėkos raštais, diplomais. Mokykla kaupia informaciją apie savo mokinių neakademinis pasiekimus. 2014–2015 mokslo metais progimnazijos mokiniai tapo laureatais, nugalėtojais, prizininkais 28 rajono, 16 šalies, 5 tarptautiniuose renginiuose.

Progimnazijos mokinių pasiekimai olimpiadose, konkursuose Klaipėdos rajono savivaldybėje yra tvarūs, nes pastaraisiais metais mokiniai rajoninėse dalykų olimpiadose (lietuvių k., anglų k., matematika, istorija, geografija, dailė, muzika, kūno kultūra ir kt.) užima prizines vietas įvairių klasių grupėse. Progimnazijos mokiniai, skatinami mokytojų, aktyviai dalyvauja bendrose veiklose su kitomis įstaigomis (pavyzdžiui, piešinių parodoje ir popietėje Gargždų vaikų muzikos mokykloje „Vaikystės spalvos“), socialinėse akcijose (pavyzdžiui, socialinėje akcijoje – aukų rinkime beglobių gyvūnų prieglaudos „Linksmosios pėdutės“ augintiniams), labdaros akcijose (pavyzdžiui, solidarumo bėgime ir paramoje organizacijai „Gelbėkite vaikus“), valstybinių švenčių paminėjimuose (pavyzdžiui, Sausio 13-osios – Laisvės gynėjų dienos, Vasario 16-osios – Lietuvos valstybės atkūrimo dienos, Kovo 11-osios – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena).

Pabaigę progimnaziją mokiniai toliau mokosi Gargždų „Vaivorykštės“ gimnazijoje. Net 59,5 proc. į šios gimnazijos I klasę priimtų mokinių sudaro „Minijos“ progimnazijos mokiniai. Abi mokyklos trejus metus bendradarbiauja mokinių tolimesnio mokymosi srityje. Bendradarbiavimo kryptys yra mokinių informavimas apie tolimesnio mokymosi galimybes, mokinių adaptacija, vertinimų atitiktis ir kt. Mokykloms bendradarbiaujant identifikuotos problemos, su kuriomis susiduriama mokiniams tęsiant mokymąsi gimnazijoje: mokinių mokėjimo mokytis kompetencija, individualios mokinių pažangos vertinimas. Tikėtina, kad toliau plėtojamas progimnazijos ir gimnazijos bendradarbiavimas leis mokiniams greitai ir lengvai pritaipyti naujoje mokykloje, siekti gerų mokymo (-si) rezultatų.

4. PAGALBA MOKINIUI

Gargždų „Minijos“ progimnazijos pagalba mokiniui vertinama gerai (3 lygis).

Mokykla neprikaištingai rūpinasi mokiniais (4 lygis). Rūpinimosi mokiniais politikos nuostatos atsispindi mokyklos veiklos dokumentuose – strateginiame ir metiniame veiklos planuose, klasių vadovų veiklos planuose bei kasdiniame mokyklos gyvenime. Pokalbiai su Vaiko gerovės komisijos, Mokyklos tarybos, Tėvų komiteto, Profesinės sąjungos nariais bei mokiniais patvirtino, kad progimnazijoje puikiai užtikrinamas mokinių saugumas, sudaromos geros sąlygos gauti reikalingą švietimo pagalbą. Saugumą, sutelktumą, toleranciją, problemų „čia ir dabar“ sprendimą, kaip geriausius dalykus mokykloje, pokalbių metu įvardijo dauguma mokyklos bendruomenės narių. Beveik visi kalbinti mokiniai tvirtino žiną, kur ir kokios pagalbos mokykloje gali tikėtis, gebėjo pateikti pagalbos mokiniui specialistų veiklos pavyzdžių, pasakojo apie įdomiai įgyvendinamus savanorystės projektus, prevencines programas, šventes. Bendrosios rūpinimosi mokiniais politikos nuostatų įgyvendinimą mokykloje koordinuoja Vaiko gerovės komisija, padedanti spręsti mokyklos nelankymo, elgesio, drausmės, patyčių, darbo su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, problemas ir kt. Bendrosios rūpinimosi mokiniais politikos veiksmingumą užtikrina ne tik komandinis pagalbos mokiniui specialistų darbas, bet ir vadybiniai mokyklos personalo komplektavimo sprendimai, bendradarbiavimas su vietos bendruomene, pvz., progimnazijos bendruomenės dėka P. Cvirkos gatvė pertvarkyta į vienos krypties eismo judėjimą, taip užtikrinamas saugesnis mokinių atvykimas į progimnaziją. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams teikiama specialioji pedagoginė (specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo), socialinio pedagogo, mokytojų padėjėjų pagalba. Mokinių sveikatos priežiūra bei švietimu sveikatos saugojimo klausimais rūpinasi visuomenės sveikatos specialistė, kuri aktyviai įsitraukia į progimnazijoje organizuojamas veiklas.

Labai paveiki bendroji rūpinimosi mokiniais politika sudaro galimybių mokinių asmenybės ir socialinei raidai, kurią patvirtina pamokose ir pertraukų metu stebėta labai gera mokinių drausmė, mokinių gebėjimas bendrauti su suaugusiais bendruomenės nariais, mokinių savivaldos paveikumas. Vaiko gerovės komisija, klasių vadovai ir kiti mokyklos darbuotojai imasi tinkamų priemonių pozityvios mokinių socialinės raidos skatinimui: organizuoja tolerancijos dienas, moko elgtis konfliktinėse situacijose, skatina socialines bei savanorystės veiklas. Mokykla sėkmingai vykdo socialinių įgūdžių formavimo „Lions Quest“ „Paauglystės kryžkelės“ 5–8 klasėse ir V.E.I.K. 3–7 klasėse programas. Vertintojų komanda patvirtina, jog mokiniai geba bendrauti ir

bendradarbiauti socialiai priimtinu būdu, yra pakankamai tolerantiški, gerbia vieni kitus, dalyvauja visuomeninėje, socialinėje veikloje. Dalyvaujant įvairiuose konkursuose, renginiuose, neformaliojo švietimo bei projektinėje veikloje mokiniai patenka saviraiškos poreikius, tobulina bendravimo įgūdžius. Mokiniai džiaugiasi galintys aktyviai dalyvauti progimnazijos veikloje ir tuo, kad dažniausiai yra paisoma jų nuomonės. Visa tai sudaro galimybių tobulinti mokinių asmenines, socialines, komunikacines kompetencijas, daugumai mokinių ugdytis vertybines nuostatas, stiprinti pasitikėjimą savimi, mokiniai įgyja vadybinių, organizacinių įgūdžių. Sparčiau mokinių pažangą šiose srityse lemia tinkamai suplanuota, kryptingai vykdoma prevencinė veikla, pakankamai dažnos situacijos, kuriose vaikai mokomi atpažinti savo poreikius, išsiaiškinti galimybes bei formuoti adekvачius asmenybės ir socialinės raidos lūkesčius. ***Vadovaujantis pateiktais faktais konstatuojama, kad rūpinimasis mokiniais – vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.***

Pedagoginė, psichologinė ir socialinė pagalba progimnazijoje yra gera (3 lygis). Iš pokalbių su Mokyklos tarybos, Mokytojų tarybos nariais, mokyklos administracija, mokiniams paaiškėjo, kad mokytojai siekia pažinti savo mokinius, žino, su kokiomis mokymosi problemomis jie susiduria ir, pasinaudodami Bendrųjų ugdymo planų teikiamomis galimybėmis, organizuoja jiems tinkamą pedagoginę pagalbą: siūlo mokiniams tam tikrų dalykų modulius mokymosi spragų šalinimui ir aukštesniųjų mąstymo gebėjimų plėtojimui, po pamokų teikia dalykų konsultacijas. Dauguma mokinių pokalbių metu teigė, kad „mokyklos mokytojai visuomet padeda, paaiškina tiems mokiniams, kuriems sunkiau sekasi mokytis“, o nesupratę temos visada gali klausti mokytojų ar pasibaigus pamokoms pasikonsultuoti individualiai. Ypač palankiai vertinamas šiuo metu progimnazijoje diegiamas 5–8 klasių mokinių pasiekimų gerinimo modelis. Nors jis įgyvendinamas tik pirmus metus, tačiau progimnazijos bendruomenė jau džiaugiasi „pamatuojamais“ pasiekimais: pedagoginei pagalbai teikti veiksmingiau išnaudojamos ilgalaikės bei trumpalaikės konsultacijos, teikiama efektyvesnė pagalba mokiniams, turintiems nepatenkinamų įvertinimų, dėl ko II trimestrą ženkliai sumažėjo mokinių, turinčių nepatenkinamų vertinimų, skaičius.

Išorinio vertinimo metu 46 (28,39 proc.) stebėtose pamokose pagalba mokantis išskirta kaip stiprusis pamokos aspektas, 15 (9,26 proc.) stebėtų pamokų. – kaip tobulintinas. Didesnėje dalyje (62,11 proc.) pamokų stebėta pakankamai sisteminga ir veiksminga pedagoginė pagalba, dažniausiai – konsultuojant (etika 5d kl., tikyba 2a, 5a, 5b kl., lietuvių k. 1b, 1c, 2a, 3d, 4c, 4d, 5d, 1/3 (Jakų sk.), 2/4 (Jakų sk.) kl., anglų k. 2d (1 gr.), 3d (1 gr.), 5d (2gr.), 6c (2 gr.), 7b (1 gr.), 7d (1 gr), 8a (1 gr.), 8b (2 gr.) kl., rusų k. 8c (1 gr.), matematika 1c, 2a, 2b, 3a, 3d, 4c, 5c, 7c, 8a kl., pasaulio pažinimas 1b, 2b kl., fizika 7b kl., kūno k. 5a, 5e, 6d, 8c kl., geografija 6a, 6e kl., technologijos 6b (2 gr.), 6c (2 gr.), 5c (2 gr.), 5d kl., žmogaus sauga 5d kl., muzika 1a kl., informacinės technologijos 6a, 7b kl., fizika 7b kl. ir kt.).

Mokykloje teikiama įvairių formų psichologinė pagalba, pvz., konsultavimas, švietimas, įvertinimas, tyrimas. Minėtąją pagalbą teikiančios specialistės profesinės veiklos apimtis gana plati: psichologė individualiai konsultuoja mokinius, tėvus, mokytojus, esant poreikiui bendradarbiauja su kitais specialistais ir klasių vadovais; šviečia bendruomenę ir veda klasių valandėles, dalyvauja organizuojant prevencinę veiklą. Mokykloje stengiamasi kuo anksčiau nustatyti mokinių poreikius ir teikti ankstyvąją pagalbą mokiniams, turintiems bendravimo, elgesio, emocijų ir kt. problemų įgyvendinant programas V.E.I.K., „Kaip su meile ir pagalba nustatyti vaikui ribas be pliaukštelėjimo“, „Jausmų šalis“, „Tiltai“ ir kt. Iš pokalbių su gimnazijos Vaiko gerovės komisija, psichologe, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, direktoriumi, nustatyta, kad nors progimnazijoje psichologė dirba tik metus, jos teikiama pagalba skatina pozityvų mokinių elgesio pokytį, didėja mokinių, mokinių tėvų, kurie savanoriškai kreipiasi į psichologę, skaičius, specialistė siekia užtikrinti glaudesnę bendradarbiavimą su mokytojais, gerinti mokytojo ir mokinio ryšį, kurti saugesnę klasės, pamokos mikroklimatą.

Progimnazijos mokiniams teikiama tinkama socialinė pagalba: identifikuojamos daugumos mokinių socialinės problemos ir socialiniai poreikiai. Socialinė pedagogė kartu su mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais analizuoja netinkamą mokinių elgesį, pamokų nelankymo priežastis, inicijuoja priemones, padedančias pagerinti pamokų lankomumą, lanksčiai dirba su visų tikslinių rizikos grupių mokiniais. Individuali socialinio pedagogo pagalba mokykloje teikiama

socialinės rizikos grupei priskiriamų šeimų bei specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams. Teikiamos socialinės pagalbos metodai ir būdai įvairūs, priemonės prasmingos, dera su kitomis pagalbos priemonėmis. Specialistė koordinuoja tradicinius kasmetinius prevencinius projektus, organizuoja kasmetines akcijas „Savaitė be patyčių“, programos V.E.I.K. užsiėmimų metu ugdo moksleivių socialinius įgūdžius ir kt. Teikiant socialinę pagalbą stengiamasi derinti individualaus ir grupinio darbo su mokiniu pagalbos formas, bendradarbiaujama su klasės vadovais, dėmesys skiriamas bendravimui su mokinių tėvais. Mokyklos administracija pabrėžė tikslingą ir rezultatyvų socialinės pedagogės bendradarbiavimą su seniūnijų socialiniais darbuotojais, savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistais, policijos pareigūnais. Situacijos analizė leidžia teigti, kad mokyklos veikla su socialinės adaptacijos problemų turinčiais mokiniais lanksti – mokykla laiku priima tinkamus sprendimus, mokiniai yra mokomi, neiškrenta iš švietimo sistemos, dauguma atvejų stengiamasi patenkinti jų edukacinius bei socialinius poreikius. Pokalbiuose tėvai nurodė, kad dauguma atvejų yra derinami šeimos bei mokyklos lūkesčiai, požiūris į vaiko ugdymą (-si), stengiamasi atsižvelgti į individualias ugdytinio problemas. ***Remiantis pateiktais faktais, vertintojų komanda konstatuoja, kad socialinė pagalba – vienas iš stipriųjų progimnazijos veiklos aspektų.***

Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas vertinamas patenkinamai (2 lygis). Vertinimas grindžiamas skirtingais atskirų temos rodiklių kokybės lygmenimis: specialiųjų poreikių mokinių ugdymas yra geras (3 lygis), o gabių ir talentingų mokinių ugdymas patenkinamas (2 lygis). Progimnazijoje mokosi 63 specialiųjų ugdymo (-si) poreikių turintys mokiniai: vienas iš jų ugdomas pagal individualizuotą programą, 56 mokiniai – pagal pritaikytas programas, 6 mokiniai – pagal bendrąsias programas. Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai nustatyti 86 mokiniams. Progimnazija specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymą organizuoja vadovaudamasi „Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795, mokykloje parengtomis tvarkomis ir atsižvelgdama specialiojo ugdymo ir švietimo pagalbos specialistų, mokyklos Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK), pedagoginių psichologinių ar švietimo pagalbos tarnybų rekomendacijas (specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo išvadas) bei mokyklos galimybes. Organizuojant specialiųjų poreikių mokinių ugdymą bendradarbiaujama su Klaipėdos pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, Gargždų miesto socialinėmis tarnybomis, Gargždų socialinių paslaugų centru (lanko 5 mokiniai). Progimnazijoje veikianti VGK vertina ugdymosi aplinką, vaikų saugumą, analizuoja vaikų ugdymosi poreikius, problemas ir jų priežastis, nustato švietimo pagalbos priemonių teikimo formą, švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymo (-si) poreikių (toliau – SUP), organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, socialinę veiklą (savanorystės valanda yra privaloma), pedagoginės pagalbos teikimą, kuria saugią ir palankią vaiko ugdymui (-si) aplinką, ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas. Mokiniams pagalbą teikia specialusis pedagogas, psichologas, logopedas, socialinis pedagogas, 6 mokytojų padėjėjos (1–4 klasėse –dirba 2 mokytojų padėjėjai, 5–8 klasėse – 4). Pedagogų padėjėjos teikia pagalbą mokiniams, kurie turi intelekto sutrikimą, negalią dėl atipiško autizmo ir lėtinių neurologinių sutrikimų, aktyvumo ir dėmesio bei emocijų sutrikimų. Beveik visi SUP turintys mokiniai ugdomi visiško integravimo būdu (vienam mokiniui, turinčiam judėjimo apribojimų, skirtas namų mokymas). Pagrindinė pagalbos teikimo forma yra grupinės ir individualios specialiosios pratybos. Klasėse, kuriuose mokosi daugiau SUP mokinių, į pamokas vyksta pagalbos mokiniui specialistai. Spec. pedagogės, psichologės teigimu, mokytojai atsižvelgia į jų teikiamas rekomendacijas, noriai įsileidžia į pamokas. Nustatyta, kad ugdant SUP mokinius yra aiškiai susitariama dėl pagalbos būdų ir metodų, skiriamas pakankamas dėmesys minėtųjų mokinių individualios pažangos analizei (vedami individualūs pažangos stebėsenos lapai). Didelis dėmesys skiriamas mokinių socialiniam-emociniam ugdymui (išorinio vertinimo metu stebėta efektyvi grupės V.E.I.K. užsiėmimo veikla). Paveikus specialiųjų ugdymo(-si) poreikių turinčių mokinių mokymas stebėtas 1d kl. matematikos, 2c kl. pasaulio pažinimo, 7d kl. geografijos, 5c kl. istorijos, 8b kl. anglų k., 5c (2 gr.) ir 8a kl. lietuvių k., 7b kl. (1 gr.), 7d ir 8b kl. (2 gr.) anglų k., 3 kl. logopedinėse pratybose (skirtos individualios užduotys, stebėta ir žodžiu koreguota jų veikla), tačiau šių mokinių pasiekimai pamokoje neįvardyti, neaptarti.

Gabių mokinių ugdymas ir mokinių mokymosi motyvacijos skatinimas – prioritetinė mokyklos veiklos ir pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sritis per pastaruosius trejus mokslo metus: 2012 m. parengtos „Gargždų „Minijos“ progimnazijos gabių mokinių ugdymo rekomendacijos“, kuriose apibrėžta gabių vaikų sąvokos samprata, bendrieji gabių vaikų požymiai, identifikavimo metodai, rekomendacijos mokytojams, dirbantiems su gabiais vaikais. 2015 m. parengtas „Progimnazijos pagalbos mokiniui ir mokinių pasiekimų gerinimo modelis“, kuriame numatytas ir gabių mokinių ugdymas, mokyklos 2015–2016 m. veiklos plane numatyta siekti ugdymo kokybės, ieškant galimybių ugdymo turinį diferencijuoti ir individualizuoti įvairių gebėjimų mokiniams (ypač atkreipiant dėmesį į aukštesnių gebėjimų mokinių ugdymą). Įgyvendinant numatytus uždavinius, mokykloje sudarytos sąlygos gabesniesiems mokiniams konsultuotis, skatinama gabių mokinių savanorystė teikiant pagalbą silpniesiems. Gabūs, aktyvesni ir motyvuoti mokiniai individualius gebėjimus tobulinti bei saviraiškos poreikius realizuoti gali dalyvaudami dalykų olimpiadose, įvairiuose meninės veiklos konkursuose, neformaliojo švietimo užsiėmimuose. Už pasiekimus dalykinėse olimpiadose, varžybose, įvairiuose konkursuose mokiniai skatinami: taip siekiama palaikyti minėtų mokinių mokymosi motyvaciją, stiprinti mokymosi ir asmenybės raidos lūkesčius. Tačiau šiuo metu mokykloje dar nėra sukurta aiški gabiųjų mokinių atpažinimo sistema. Šią išvalgą patvirtina kasdienė mokymo praktika. Pamokų stebėjimo duomenys rodo, kad mokytojai dažniausiai dirba vienodai su visa klase, gabiesiems mokiniams skiriama nepakankamai mokytojų dėmesio. Išsami stebėtų pamokų duomenų analizė parodė, kad epizodiškai gabesniųjų mokinių poreikiai buvo tenkinami tik 22 proc. stebėtų pamokų. 2a kl. matematikos, 3c ir 4b kl. lietuvių k., 8b kl. chemijos, 8a kl. rusų k. pamokose teiktos papildomos, gabesniųjų mokinių žinias ir gebėjimus atitinkančios užduotys. Pavienėse pamokose (1b kl. pasaulio pažinimas, 1c ir 3c kl. matematika, 3d kl.(1 gr.) anglų k., 5a kl. tikyba, 5e kl. kūno k., 7b kl. informacinės technologijos) stebėta gabiųjų mokinių pagalba silpniesiems (konsultavimas). Poreikis gabių mokinių ugdymui skirti didesnę dėmesį fiksuotas 14,20 proc. pamokų. Šiose pamokose stokota individualizuotų veiklų, sudėtingesnio lygmens užduočių. Atsižvelgiant į tai galima daryti išvadą, kad ***gabių ir talentingų vaikų ugdymas pamokoje yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Tobulinant šią veiklą rekomenduojama atnaujinti 2012 m. parengtas „Gargždų „Minijos“ progimnazijos gabių mokinių ugdymo rekomendacijas“, taikyti 2015 m. parengtą „Progimnazijos pagalbos mokiniui ir mokinių pasiekimų gerinimo modelį“, pasidomėti Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto vykdyto ES fondo finansuojamo projekto „Gabių mokinių atpažinimas: psichologinių instrumentų standartizavimas ir taikymas mokykloje“² veikla ir rezultatais. Tikėtina, kad dirbant profesionaliai pagalbos mokiniui komandai bei pasitelkus kitų institucijų patirtį, mokykla sėkmingai atpažins gabius ir talentingus vaikus bei tinkamai juos ugdytų ne tik neformalioje aplinkoje ir skatindama juos dalyvauti įvairiuose konkursuose, bet ir pamokų metu.***

Pagalba planuojant karjerą turi savitų bruožų, todėl vertinama gerai (3 lygis), o vienas šios temos rodiklių – profesinis konsultavimas ir informavimas – labai gerai (4 lygis). Ugdant mokinius karjerai intensyviai skatinama mokinių saviraiška ir užimtumas: organizuojamos įvairios veiklos, mokiniams sudaryta galimybių rinktis pasirenkamuosius dalykus, neformaliojo švietimo užsiėmimus. Pagal galimybes, mokiniams teikiama pagalba renkantis mokyklą – tuo tikslu progimnazija bendradarbiauja su visomis Gargždų miesto švietimo įstaigomis (vykdoma pažintinė/adaptacinė veikla mokiniams pereinant iš vienos ugdymo įstaigos į kitą).

Daug dėmesio skiriama profesiniam konsultavimui ir informavimui. Ugdymas karjerai organizuojamas naudojant mokinių ugdymosi poreikiams skirtas valandas (mokiniams siūlomas pasirenkamasis dalykas „Ugdymas karjerai“), integruojamas į dorinio ugdymo (etikos) pamokas ir klasių valandėles. Progimnazija dalyvavo projekte „Ugdymo karjerai infrastruktūros bendrajame lavinime ir profesiniame mokyme sukūrimas ir plėtra“, kurio tikslas – sukurti ir išplėtoti nuoseklią, vientisą, darnią karjeros paslaugų (profesinio orientavimo) sistemą bendrajame ugdyme. Šiuo metu, pasibaigus projekto veikloms, mokykloje ir toliau aktyviai vykdomos profesinio informavimo ir ugdymo karjerai veiklos: interneto svetainėje sukurtas informatyvus skyrelis „Ugdymas karjerai“,

² <http://www.fsf.vu.lt/studijos/81-projektai/nacionaliai-projektai/es-socialinio-fondo-projektai/336-gabiu-mokiniu-atpazinimas-psichologiniu-instrumentu-standartizavimas-ir-taikymas-vp1-2-3-smm-06-k-01-004#projekto-rezultatai>

ugdymo karjerai koordinatorės konsultuojami 8 klasių mokiniai rengia karjeros planus, kuriuos koreguoja jau mokydami Gargždų „Vaivorykštės“ gimnazijos 10 ir 12 klasėse, progimnazija dalyvauja iniciatyvoje „Kam to reikia?!“ (koordinatorė apdovanota, kaip aktyviausia iniciatyvos dalyvė respublikoje) ir pan. Įgyvendinant minėtas veiklas mokiniai kryptingai supažindinami su profesijomis, formuojami jų profesiniai interesai. Taikomos įvairios mokinių profesinio švietimo/veiklinimo formos: bendradarbiaujama su socialiniais partneriais, organizuojami susitikimai su įvairių profesijų atstovais, Lietuvos aukštųjų ir aukštesniųjų, profesinio rengimo mokyklų atstovais, tėvai kviečiami praveisti užsiėmimus su ugdytiniais, vykdomi savęs pažinimo, tarpusavio santykių formavimo užsiėmimai, prevencinė veikla. Profesinis veiklinimas vykdomas išvykstant į įmones, mokymo įstaigas, kt. edukacines aplinkas (pvz., Kretingos spaustuve, konditerijos fabriką „Roshen“, Šiaulių šokolado fabriką „Rūta“, Kauno paveikslų restauravimo dirbtuves, Klaipėdos delfinariumą, Prano Domšaičio galeriją, etc.). Nuo 2013 m. vykdomas tarptautinis eTwinning programos „Moksleivių profesinis medis“ projektas (partneriai Lietuva, Bulgarija, Turkija, Rumunija, Armėnija, Ukraina, Lenkija ir kt. (iš viso 54 partneriai). Pokalbis su mokiniais, Progimnazijos taryba patvirtino, kad mokiniams organizuojamos išvykos į švietimo įstaigų atvirų durų dienas, į mokyklą kviečiami įvairių profesijų atstovai (dažniausiai – buvę mokiniai, tėvai), kurie pasakoja apie savo profesiją, organizuojama karjeros savaitė, daug kitų renginių (vertinimo metu vyko susitikimas su Maltos ordino savanoriais). Mokiniai ir tėvai gauna pakankamai informacijos apie profesinį orientavimą, pagalbą renkantis kitą mokymosi įstaigą. Vertinimo savaitę išsiaiškinta, kad minėtos veiklos padeda kiekvienam mokiniui įgyti ne tik dalykinių, bet ir mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų kompetencijų – tai numatyta 2015–2016 m. m. veiklos plane. ***Tai leidžia daryti išvadą, kad ugdymas karjerai yra veiksmingas, todėl traktuojamas kaip stiprusis progimnazijos veiklos aspektas.***

Tėvų pedagoginis švietimas vertinamas gerai (3 lygis). Progimnazija įgyvendina Šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo strategiją, kurios tikslas – sistemingai bendradarbiaujant visapusiškai pažinti mokinį, skatinti jo mokymosi motyvaciją, užtikrinti saugumą ir kurti gerą socialinį emocinį klimatą mokykloje. Progimnazijoje taikomos tradicinės bendravimo ir bendradarbiavimo su mokinių tėvais formos: organizuojami atskirų klasių, bendri progimnazijos mokinių tėvų susirinkimai, vedami individualūs pokalbiai, konsultacijos, bendruomenėje yra populiarios atvirų durų dienos (2–3 kartus per m. m.), tėvai nuolat kviečiami į renginius progimnazijoje, išvykas, sudaryta galimybė, esant poreikiui, stebėti pamokas, naudojamas e-dienynas, e-paštas, aktuali informacija skelbiama mokyklos interneto puslapyje. Pasibaigus pusmečiui, trimestrui, mokslo metams organizuojami visų klasių tėvų susirinkimai, kurių metu aptariama vaiko pažanga dalyvaujant dalykų mokytojams, pagalbos mokiniui specialistams. Kaip vieną iš priimtinausių švietimo politikos formų tiek tėvai, tiek klasių vadovai nurodė edukacines veiklas tėvams, teigė, kad dalyvavimas renginiuose, įvairiose šventėse kartu su mokiniais padeda giliau pažinti mokyklos vidaus gyvenimą. Iš pokalbių su mokytojais ir mokinių tėvais paaiškėjo, kad aktyvūs ne tik pradinių klasių mokinių tėvai. Dauguma tėvų domisi vaikų mokymusi, atvyksta į tėvų susirinkimus, tai patvirtina progimnazijos atliktos tėvų apklausos duomenys: 87 proc. tėvų nurodė, kad dalyvauja visuose tėvų susirinkimuose, 80 proc. – kad aktyviai dalyvauja vaiko klasės gyvenime. Kasmet klasių tėvų aktyvo susirinkimuose kartu sutariama dėl bendradarbiavimo veiklų mokslo metams, dauguma suplanuotų bendradarbiavimo formų yra tikslingos ir paveikios, padedančios bendradarbiaujant su mokytojais būti vaiko ugdymo partneriais. Tai patvirtina apklausoje dalyvavę tėvai – 93 proc. nurodė, kad bendraudami su mokytojais yra tikri vaiko ugdymo partneriai, 90 proc. – kad reguliariai kontroliuoja, ar vaikas paruošė namų darbus bei esant reikalui galėtų padėti vaikui ruošti namų darbus – žinių pakaktų. 82 proc. tėvų patvirtino, kad yra sudarę vaikui geras sąlygas mokytis namuose (asmeninė darbo vieta, gali mokytis tyloje). Dauguma mokinių tėvų remia mokyklą, padeda organizuoti renginius (šventes, varžybas, konkursus išvykas, projektinę veiklą), yra kviečiami ir dauguma dalyvauja progimnazijoje skelbiamose akcijose, talkose, prisideda budėdami renginių metu, padeda rengiant temines valandėles klasėse, organizuojant ugdymo karjerai renginius. Informacija apie vaikų pasiekimus yra prieinama, skelbiama elektroniniame (TAMO) dienynė, tačiau šia galimybe pasinaudoja ne visi mokinių tėvai.

Tėvų pedagoginis švietimas vykdomas pagal klasių vadovų sudarytas veiklos programas, tėvų švietimo politikos įgyvendinimui pasitelkiama mokyklos psichologė, socialinė pedagogė bei visuomenės sveikatos centro, vaiko teisių apsaugos specialistai. Mokinių tėvams skaitytos paskaitos apie paauglystės, bendravimo problemas, delikventinį elgesį, savižudybių, priklausomybių, nusikaltimų prevenciją. Organizuotas bendras tėvų ir vaikų renginys „Valanda su dviračiais Gargždų miesto gatvėmis“, apskritojo stalo pokalbis apie patyčių prevenciją šeimoje, diegiamos inovacinės nuoseklaus SEU (socialinio emocinio ugdymo) kompetencijų ugdymo metodikos, įgyvendinama Lions Quest programa „Paauglystės kryžkelės“. Psichologė yra parengusi rekomendacijų, kaip elgtis mokytojams, tėvams, kai išryškėja įvairūs vaiko elgesio ar raidos sutrikimai, yra pateikusi patarimus tėvams „Pažink savo vaiką“, „Menas sakyti tiesą“, „Gyvenimo kodeksas tėvams“, skaitė pranešimą „Tėvais gera būti“. Progimnazijos interneto svetainėje galima susipažinti su veiklos dokumentais, sužinoti apie vykstančius renginius. Iš pokalbių su mokinių tėvais paaiškėjo, kad daugumai jų pakanka šviečiamųjų paskaitų, informacijos apie vaikų mokymąsi, renginius. Tai patvirtina mokinių tėvų apklausos duomenys: 70 proc. tėvų noriai dalyvauja mokyklos organizuojamuose šviečiamuosiuose užsiėmimuose įvairiomis vaikų ugdymo temomis, 93 proc. nurodė, kad jiems pakanka informacijos, kurią gauna iš mokyklos.

5. MOKYKLOS STRATEGINIS VALDYMAS

Gargždų „Minijos“ progimnazijos strateginis valdymas yra paveikus (3 lygis).

Mokyklos strategija priimtina (2 lygis): mokyklos vizija, misija, tikslai ir planavimo procedūros vertinamos gerai (3 lygis), tačiau planų kokybė, jų dermė ir įgyvendinimas – patenkinamai (2 lygis). Prieš metus bendruomenės koreguota mokyklos vizija ir misija įprasmina šiuolaikinės visuomenės lūkestį – išugdytą nuostatą mokytis visą gyvenimą. Strateginiai tikslai ir uždaviniai akcentuoja bendruomenės narių lyderystės skatinimą. Tai rodo, jog mokykla suvokia, kad norimi rezultatai gali būti pasiekti ne tik tobulinant profesinę kvalifikaciją, bet ir konceptualiai keičiant pedagogines nuostatas. Šia linkme mokykla žengia pirmuosius tvirtus žingsnius: dalis mokytojų bando dirbti šiuolaikiškai, mokykloje pastebima lyderystės raiška, o misijoje užkoduotos vertybės, tokios kaip saugios ir sveikos aplinkos kūrimas, kūrybiškumo ir saviraiškos skatinimas, realizuojamos tiek pamokinėje, tiek popamokinėje veikloje.

Mokyklos veikla planuojama mokslo metams. Iš pokalbių su vadovais, Metodine taryba paaiškėjo, kad progimnazijos bendruomenė dalyvauja strateginio, metinio veiklos, ugdymo planų rengime – tam sudaromos laikinosios darbo grupės. Planavimo dokumentai yra aptariami metodinių grupių susirinkimuose, Mokyklos tarybos, Metodinės tarybos, Mokytojų tarybos posėdžiuose, pristatomi tėvų susirinkimuose. Mokyklos strategija detalizuojama metiniuose veiklos planuose, kuriuose fiksuojamas tikslas ir uždaviniai iš dalies dera su strateginio plano suformuluotais tikslais ir uždaviniais. Tačiau dalis metų veiklos plane numatytų priemonių (pavyzdžiui, „1–8 kl. komplektavimo tikslinimas“, „Budėjimo grafikų sudarymas“, „Vidaus darbo taisyklių parengimas“ ir kt.) nesudaro mokyklai galimybių kurti pridėtinę vertę. Išanalizavus planavimo dokumentus pastebėta, kad strateginis planas konkretesnis, aiškesnis, nes numatyti priemonės įgyvendinimo rodikliai, ko pasigendama metiniame veiklos plane. Metinio veiklos plano tikslas gana platus („siekti kokybiško ugdymo programų įgyvendinimo ir ugdymo proceso organizavimo saugioje, šiuolaikiškus reikalavimus atitinkančioje aplinkoje, kad kiekvienas mokinys pasiektų geresnių ugdymo(si) įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų, dalykinių ir socialinių-pilietinių kompetencijų“), tad kyla pavojus, kad per vienus mokslo metus tai bus įgyvendinama tik paviršutiniškai. Išorės vertintojai pastebi, kad mokyklos pasirinkta metinio veiklos plano įgyvendinimo analizės forma neveiksminga: kadangi nenumatyti priemonės vertinimo rodikliai, tai nėra ir priemonės įgyvendinimo pamatavimo, vietoj to yra pateikiamos mokyklos planų (pedagoginės priežiūros plano, mokymosi pasiekimų plano, metodinės veiklos įgyvendinimo ir kt.) analizės. Neišlaikoma dermė ir kituose dokumentuose: pavyzdžiui, 2014–2015 m. m. metodinės veiklos plano SSGG nurodytas tobulintinas aspektas – ugdymo turinio tarpdalykinė integracija – planuojant 2015–2016 m. m. metodinę veiklą nefiksuojamas. Be to, progimnazija rengia du

ugdymo planus (pradiniam ir pagrindiniam ugdymui), tačiau vertintojai pastebi, kad tai daroma netikslingai, nes abiejuose planuose suformuluotas tikslas ir uždaviniai beveik identiški, vadinasi, neatsižvelgiama į to tarpsnio mokinių ugdymo (-si) ypatumus. MUP pateikta SSGG analizė nesuteikia informacijos, kaip sekėsi įgyvendinti praėjusių mokslo metų ugdymo plano susitarimus. MUP dominuoja ne bendruomenės susitarimai 2015–2016 m. m., o 2012, 2013 m. parengtos tvarkos, kurios tik iš dalies atitinka dabartines realijas. Be abejo, planų parengimo kokybė turi įtakos ir jų įgyvendinimui. Iš pokalbių su pavieniais mokytojais paaiškėjo, kad jie patys nebežino, koks dokumentas reglamentuoja vieną ar kitą veiklą. ***Atsižvelgiant į visa tai daroma išvada, kad planų kokybė ir jų įgyvendinimas yra vienas tobulintinų mokyklos veiklos aspektų. Mokyklai vertėtų planuojant veiklą numatyti aiškius, pamatuojamus veiklos rezultatus, aiškiai išskirti veiklos prioritetus, konkretinti metų veiklos planą taip, kad juo būtų detalizuojamas strateginis planas, o ne atvirkščiai.***

Mokyklos įsivertinimas yra priimtinas (2 lygis): įsivertinimo procesas vertinamas gerai (3 lygis), o įsivertinimo rezultatų panaudojimas – vidutiniškai (2 lygis). Veiklos kokybės įsivertinimą organizuoja ir vykdo direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė, vadovaujama direktoriaus pavaduotojos ugdymui, kuri yra pakankamai susipažinusi su mokyklų veiklos kokybės įsivertinimą reglamentuojančiais dokumentais. Narius į darbo grupę deleguoja mokytojų metodinės grupės. Įsivertinimo grupės sudėtis nuolat kinta, kadangi veiklos laikotarpis trumpas – vieni mokslo metai. Išorės vertintojai konstatuoja, kad tai neužtikrina veiklos tinkamo perimamumo bei tšasos. Įsivertinimo veikla realizuojama keliais etapais: pasirengimo įsivertinti, įsivertinimo koncepcijos kūrimo, įsivertinimo metodikos parengimo, įsivertinimo atlikimo bei atsiskaitymo ir informavimo. Į įsivertinimo procesą, veiklos kokybės tyrimų vykdymą įsitraukia dauguma bendruomenės narių. Įsivertinant įstaigos veiklą vadovaujama Bendrojo lavinimo mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijomis, dauguma apklausų atliekamos IQES online platformoje. Kasmet Mokytojų taryboje atliekamas platusis įsivertinimas, kurio metu žemiausiai ir aukščiausiai įvertinti rodikliai išsamiau analizuojami darbo grupėje ir pasirenkami giluminiam įsivertinimui bei tobulinimui. Giluminiam įsivertinimui duomenys renkami dažniausiai anketuojant bendruomenės narius (mokinius, mokinių tėvus, mokytojus), vykdoma dokumentų (kiekybinių bei kokybinių) analizė, pasitelkiamas pokalbio, interviu metodai bei daug diskutuojama, siekiant visiems priimtino susitarimo. Įsivertinimo metu gauti duomenys, suformuluotos išvados (privalumai, trūkumai, tobulinimo prioritetai) bei rekomendacijos visuomet pristatomos ir analizuojamos Mokytojų tarybos posėdžiuose, medžiaga viešinama interneto puslapyje. Iš pokalbių su įsivertinimo grupės nariais, progimnazijos vadovais galima teigti, kad įsivertinimo procesas telkia pedagogų bendruomenę. Tačiau mokyklos dokumentų analizė, pokalbiai su įsivertinimo grupės bei progimnazijos bendruomenės nariais parodė, kad svarbiausiuose progimnazijos veiklos planavimo dokumentuose (strateginiame bei metiniame veiklos planuose) įsivertinimo išvados atspindėtos fragmentiškai, į jas atsižvelgta minimaliai. Atsižvelgiant į tai daroma išvada, kad įsivertinimo rezultatai tobulinant mokyklos veiklą ir planuojant pokyčius panaudojami nepakankamai veiksmingai.

Vadovavimo progimnazijai stilius yra paveikus (3 lygis). Kalbintų progimnazijos bendruomenės narių teigimu, progimnazijos veikla organizuojama remiantis demokratiškumo, bendradarbiavimo, skaidrumo ir viešumo principais. Progimnazijai, kurioje didelis dėmesys skiriamas gero mikroklimato kūrimui, elgesio ir vidinės kultūros formavimui, bendruomenės narių demokratiškų ir šiltų santykių puoselėjimui, vadovauja ir vykstančius procesus valdo kompetentingi, išipareigoję vadovai: direktorius yra įgijęs II vadybinę kategoriją, šiai mokyklai vadovauja 37 metus. Dvi direktoriaus pavaduotojos ugdymui įgijusios II vadybinę kategoriją (vadybinio darbo stažas – 18 ir 25 metai), viena – III vadybinę kategoriją. Įstaigos vadovai aiškiai reglamentavę ir pasiskirstę funkcijas bei atsakomybę, tai fiksuota pareigybių aprašymuose, beveik visi sprendimai priimami tariantis, vadovaujantis komandinio darbo principais. Mokyklos vadovai puoselėja toleranciją ir palaiko demokratišką vadovavimo stilių: vadovų santykiai su mokyklos darbuotojais, mokiniais, jų tėvais grindžiami pagarba ir savitarpio supratimu, pasitikėjimu, gebėjimu išklausti, aktualizuojant darbų prasmę ir naudą bendruomenei. Aktyviai dalyvaudami įvairiuose kompetencijų tobulinimo renginiuose, tinkamai išmokę naudotis aktualia šiuolaikine

informacija, vadovai geba gerai organizuoti personalo darbą, deleguoti įpareigojimus, į kaitos ir kokybės siekimo procesus įtraukiant daugumą bendruomenės narių. Pokalbiuose su progimnazijos bendruomenės nariais išryškėjo vadovų pastangos į mokyklos valdymą įtraukti tėvus, savivaldos institucijas, mokinius bei mokytojus, progimnazijoje aktyviai ir konstruktyviai veikiančios mokytojų profesinės sąjungos atstovus. Pakankamai sklandžiai vyksta darbas komandomis, sprendimai priimami vadovaujantis demokratiniais principais, išdiskutavus, išklausius daugumos nuomones ir argumentus. Dokumentų analizė patvirtina, kad svarbūs sprendimai priimami juos aptarus įvairiais lygmenimis, kolegialiai. Valdymo demokratiškumas taip pat palaikomas plėtojant savivaldą: progimnazijoje veikia Progimnazijos taryba, Mokytojų taryba, Metodinė taryba, Seniūnų taryba, atliekanti Mokinių tarybos funkcijas. Savivaldos institucijos bei mokytojų profesinės sąjungos nariai teikia siūlymus įstaigos vadovams aktualiais klausimais dėl darbo tvarkos, veiklos planavimo, tradicijų puoselėjimo, renginių organizavimo, padeda spręsti išskylančias problemas. Atsižvelgiant į tai **valdymo demokratiškumas yra traktuojamas kaip stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Analizuojant valdymą nustatyti tik pavieniai šios veiklos srities trūkumai (pvz., nepakankamai aktyvų mokinių bei mokytojų, Metodinės tarybos vaidmenį ugdymo proceso planavime ir organizavime), tačiau išsiaiškinta, kad vadovų komanda jau diskutuoja šiais klausimais, todėl galima tikėtis, jog artimiausiu metu ši problema bus išspręsta.**

Akivaizdu, kad demokratinis valdymas sudaro tinkamas sąlygas ir galimybes lyderystės raiškai. Kalbinti bendruomenės nariai atskleidė, kad vadovai, burdami darbo grupes (komandas) projektams, akcijoms, įvairiems renginiams, dokumentams rengti, lanksčiai ir tikslingai deleguoja įpareigojimus bei skatina darbuotojų atsakomybę, objektyviai vertina mokyklos padėtį, socialinį kontekstą. Progimnazijoje sudarytos geros sąlygos reikštis bendruomenės narių iniciatyvoms, vadovai pastebi įvairių grandžių lyderių patirtį bei leidžia atsiskleisti jų gebėjimams. Pokalbiuose gauta informacija leidžia teigti, kad dauguma bendruomenės narių palankiai vertina vadovų pastangas rūpintis mokykla, telkti kolektyvą, juos gerbia ir jais pasitiki. Kaip progimnazijos lyderiai išskirti direktorius, pavaduotojos ugdymui, iniciatyvūs mokytojai, mokytojų profesinės sąjungos nariai. Lyderiais tampa asmenys, kuriojantys tam tikras veiklas ir atsakingi už jų rezultatus bei indėlį į bendrus progimnazijos pasiekimus (pvz., LION QUEST programos „Pauglystės kryžkelės“, Comenius projekto, SEU programos, eTwinning programos ir kt. diegėjai, įgyvendintojai, sklaidos vykdytojai, ambasadoriai, švietimo konsultantai, mokytojų patarėjai, seminarų autoriai ir t.t.). Kalbinti mokinių tėvai ir mokiniai kaip lyderius įvardino dalį mokytojų, kurie tiesiog geri savo dalyko specialistai, profesionaliai rūpinasi mokinių ugdymu, palaiko ir remia mokinių iniciatyvas. Išorės vertintojai teigia, kad progimnazijos vadovai pripažįsta ir vertina iniciatyvius mokytojus, skatina jų veiklą, remiasi jų turimomis kompetencijomis, skiria juos grupių, komandų vadovais. Tačiau nustatyta, kad šiuo metu mokykloje lyderystė suvokiama tik kaip iniciatyvumo apraiška, bet ne veiksnys, lemiantis mokinių mokymosi rezultatus. Tikėtina, kad nuosekliai skatinant ir palaikant vidurinėsios grandies lyderystę minėtoji samprata keisis.

Personalas valdomas tinkamai (3 lygis). Progimnazijos pedagogų ir aptarnaujantis personalas formuojamas atsižvelgiant į specialistų poreikį, kompetencijas, progimnazijos galimybes ir turimas lėšas. Progimnazijoje dirba išsilavinę, būtinas kompetencijas turintys mokytojai, beveik visi atestuoti ir įgiję aukštąjį išsilavinimą. Pedagoginei pagalbai teikti sukomplektuota įvairius mokinių poreikius galinti tenkinti komanda: specialusis pedagogas, logopedas, socialinis pedagogas, mokytojų padėjėjai, psichologas, sveikatos priežiūros specialistas, mokinių ugdymo karjerai konsultantas. Tačiau specialioji pedagogė (tiflopedagogė) dirba 1,5 etato, socialinė pedagogė dirba viena, nors mokinių skaičius beveik dvigubai didesnis už etato steigimo normą. Dirba dvi aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą įgijusios bibliotekininkės, tačiau jos nėra specialistės (darbo stažas 3 ir 9 metai). Progimnazijoje pedagogų kaita minimali, naujų darbuotojų paieška ir priėmimas vykdomas teisės aktų reglamentuota tvarka. Progimnazijoje pagrindinėse pareigose dirba 75 pedagogai: dauguma vyresnieji mokytojai – 37 (49 proc.); 29 (39 proc.) – mokytojai metodininkai, 4 (5 proc.) – mokytojai, 2 (3 proc.) – mokytojai ekspertai; neatestuoti – 3 (4 proc.) mokytojai. Pasidomėjus, kaip vykdomas Švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, paaiškėjo, kad nesilaikant mokytojų kvalifikacijai

aprašo 16 p. reikalavimų muziką pradinėse klasėse dėsto mokytoja, neišklausiusi 40 valandų (1,5 studijų kreditų) šio dalyko ugdymo pradinėse klasėse metodikos kursų. Progimnazijoje pilnai sukomplektuotas aptarnaujantis personalas (valytojos, pastatų ir aplinkos priežiūrą atliekantys darbuotojai, valgyklos darbuotojai, budėtojos, vairuotojas, sargai, raštinės ir buhalterijos darbuotojos) optimaliai tenkina mokyklos poreikius, leidžia estetiškai tvarkyti progimnazijos aplinką, palaikyti švarą bei tvarką vidaus ir išorės erdvėse.

Progimnazijos personalui skiriamas tinkamas dėmesys. Nustatyta, kad progimnazijoje planingai organizuojamas mokytojų kvalifikacijos tobulinimas. Kvalifikacijos tobulinimo poreikius ir kryptis stengiamasi nustatyti atsižvelgiant į strateginius veiklos tikslus, aktualijas, vykdomos kvalifikacijos tobulinimo poreikio analizės rezultatus. 2014–2015 m. m. realizuota Kvalifikacijos tobulinimo programa, 2015–2016 m. m. įgyvendinama Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų profesinio tobulėjimo programa, kuriose numatyti į tikslines grupes orientuoti kvalifikacijos tobulinimo renginiai ir tenkinami individualūs poreikiai. Mokytojams sudaromos galimybės dalyvauti rajono bei šalies kvalifikacijos tobulinimo įstaigų organizuojamuose renginiuose. Kasmet 2–3 renginiai vyksta mokykloje, organizuojamos edukacinės išvykos. Mokytojai yra skatinami dalintis gerąja patirtimi ne tik su mokyklos, bet ir su rajono bei šalies pedagogais. Gerosios mokytojų patirties sklaida turi savitų bruožų, orientuota į išorę, mokytojai rengia kvalifikacijos tobulinimo programas ir organizuoja seminarus bei renginius. Išorės vertintojai pastebi, kad progimnazijai vertėtų daugiau dėmesio skirti grįžtamajam ryšiui, išsamiau analizuoti kvalifikacijos tobulinimo poveikį ugdymo proceso kokybei, tikslingiau stebėti, kaip kinta mokinių ugdymo (-si) kokybė, jų pasiekimai, įgūdžiai ir gebėjimai, kitaip tariant, analizuoti, kokią įtaką kvalifikacijos tobulinimas daro tiesioginiam mokytojų darbui, kokius progimnazijos veiklos pokyčius skatina. Bendru išorės vertintojų sutarimu daroma išvada, kad mokytojai turi pakankamai žinių ir kompetencijų įgyvendinti šiuolaikinio ugdymo proceso kaitą, grindžiamą mokymosi paradigma, pamokoje, tačiau ši kaitos būtinybė šiuolaikiniame mokymo procese daugumoje stebėtų pamokų mokykloje realizuota vidutiniškai, nes 71 proc. vertintojų stebėtų pamokų buvo tradicinės. Mokytojų darbas pamokoje, kaip mokymosi patarėjų ir konsultantų, kurie savo žinias ir įgūdžius taiko mokiniui padėdami įveikti problemas, yra patenkinamas (planavimas įvertintas patenkinamai net 62 proc. stebėtų pamokų, mokymas – 57 proc., pagalba mokantis – 54 proc. stebėtų pamokų). Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad kuo aukštesnė mokytojų kvalifikacinė kategorija, tuo aukštesnis pamokos įvertis. Surinktų duomenų analizė leidžia teigti, kad, siekiant pamokoje veiksmingai panaudoti turimas patirtis ir kompetencijas, verta atkreipti dėmesį, kas iš ko progimnazijoje gali mokyti panaudojant vidinius resursus.

Progimnazijos bendruomenė vertina vadovų pagarbą ir dėmesingumą. Progimnazijos darbuotojai yra skatinami geru žodžiu, padėkos raštais, papildomomis poilsio dienomis mokinių atostogų metu, esant galimybei mokytojams iš sutaupytų lėšų padengiama dalis edukacinių kelionių išlaidų, skiriamos vienkartinės išmokos ir pan. Pokalbiuose su aptarnaujančiojo personalo darbuotojais, pavaduotoja ūkio reikalams akcentuotas direktoriaus humaniškumas, supratingumas, teigiamai motyvuojanti darbui kasdienė šypsena bei geras žodis, bendrystė („viens už kitą guldom galvas“). Metų gale kasmet organizuojamos ekskursijos darbuotojams, aptarnaujantis personalas kviečiamas dalyvauti kartu su mokytojais šventėse, vakaronėse, bendramokykliniuose renginiuose. Mokyklos jubiliejaus proga darbuotojai buvo paskatinti atitinkamo lygmens padėkos raštais. Siūlymus dėl skatinimo progimnazijos direktoriui teikia metodinės grupės, direktoriaus pavaduotojai, mokytojų profesinė sąjunga. Progimnazijoje parengta ir pradėta taikyti darbuotojų skatinimo ir drausminimo tvarka.

Progimnazijos mokytojų ir darbuotojų darbas organizuojamas remiantis įstaigos nuostatais, darbo tvarkos taisyklėmis, darbo sutartimis, pareigybių aprašymais, darbo grafikais, tvarkaraščiais, įvairiomis instrukcijomis ir tvarkomis. Optimalesnį darbo organizavimą apsunkina tai, kad ne visoms pradinio ugdymo klasėms ugdymo procesas organizuojamas vienose patalpose (atskiras pradinukų korpusas bei du mažakomplekčiai skyriai). Progimnazijoje tinkamai organizuojamas ir skatinamas komandinis darbas telkiant grupes ilgalaikei (pvz., metodinės grupės, Metodinė taryba, Vaiko gerovės komisija, įsivertinimo grupė) bei trumpalaikei veiklai (strategijos, ugdymo plano,

metų veiklos plano kūrimo, įvairių renginių organizavimo). Organizuojant personalo darbą progimnazijos mokytojai ir darbuotojai pasirašytinai supažindinami su savo pareigomis. Progimnazija, turėdama didelį žmogiškųjų išteklių, gerosios patirties potencialą, pakankamai kryptingai organizuoja personalo darbą, nukreiptą į mokytojų vieni kitų mokymo ir mokymosi procesą. Dalykų mokytojų metodinėse grupėse diskutuojama dėl darbo krūvių pasiskirstymo, procese dalyvauja ir progimnazijos mokytojų profesinė sąjunga. Planuojama pasirašyti kolektyvinę sutartį, kuri padėtų susitarti dėl tam tikrų darbo, socialinių, ekonominių sąlygų ir suderinti tarpusavio interesus. Gerai organizuotas aptarnaujančio personalo darbas. Aptarnaujantis personalas, kaip mokyklos bendruomenės dalis, padeda siekti bendrų tikslų: vertinimo savaitę išorės vertintojai stebėjo nepriekaištingą švarą ir tvarką vidinėse bei išorinėse progimnazijos erdvėse, itin paslaugų aptarnaujančio personalo bendravimą su mokiniais, mokytojais, svečiais, operatyvų iškilusių problemų sprendimą. Surinktų duomenų analizė leidžia teigti, kad mokytojai bei aptarnaujantis personalas žino savo teises ir pareigas, apibrėžtas norminiuose dokumentuose.

Materialinių išteklių valdymas geras (3 lygis), išskyrus rodiklį „Lėšų vadyba“, kuris vertinamas labai gerai (4 lygis). Progimnazijos administracija lėšas valdo pagal savivaldybės ir vyriausybės reglamentuotą tvarką, atsižvelgiama į bendruomenės poreikius bei prioritetus. Pagal mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką 2015 metais įstaigai skirta 1 014 221 eurų. Iš savivaldybės perskirstomos 7 proc. mokinio krepšelio dalies papildomai skirta 36 266 eurų dėl padidėjusio mokinių ir klasių komplektų skaičiaus taip pat bibliotekinių darbo užmokesčio kėlimui ir dėl minimalios mėnesinės algos didėjimo. Ugdymo plano įgyvendinimui skiriama 84,6 proc., valdymui ir ugdymo proceso organizavimui – 8 proc., pedagoginei, specialiajai ir psichologinei pagalbai – 7,4 proc. mokinio krepšelio lėšų. Kitoms ugdymo reikmėms – vadovėliams ir mokymo priemonėms, mokytojų kvalifikacijai tobulinti, mokinių kultūrinei pažintinei veiklai ir profesiniam informavimui, IKT diegimui – lėšos taip pat naudojamos laikantis nustatytų reikalavimų. Tai nepriekaištingai atitinka ugdymo lėšų naudojimo kriterijus, nustatytus mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje. Mokinio krepšelio lėšų naudojimas derinamas su darbuotojų atstovais, mokykloje veikiančia profesine sąjunga (LŠIPS). Steigėjo finansuojamas aplinkos išlaikymas labai geras. 2015 metais iš savivaldybės skiriamų lėšų aplinkai buvo sutaupyta 23 400 eurų, už kuriuos įrengtos vidaus ir lauko filmavimo kameros, įsigyta mokyklinių baldų, kompiuterių, sportinio inventoriaus. 2015 metais savivaldybė ugdymo aplinkos gerinimo darbams atklikti skyrė 50 795 eurų. Progimnazijos biudžetą ženkliai papildė 2 proc. paramos lėšos: 2015 metais jų gauta 16 772 eurų, 2014 metais – 54 062 litų (15 657 eurų.). Mokyklą verta pagirti už sukurtą labai paveikią 2 proc. paramos lėšų pritraukimo sistemą. Įgyvendinant projektus ir iš rėmėjų (pvz. UAB „Sanitex“) 2015 metais progimnazija pritraukė 9 367 eurus. Visos šios lėšos pagal Progimnazijos tarybos nustatytus prioritetus naudojamos ugdymo aplinkos gerinimui ir modernizavimui. **Vertintojai daro išvadą, kad įstaiga geba sėkmingai pritraukti nebiudžetinių lėšų ir tikslingai bei racionaliai jas panaudoti, įstaigos vadovų ir Progimnazijos tarybos pastangomis yra turtinama ugdymo (-si) bazė. Lėšų vadyba vienareikšmiai yra stiprusis mokyklos veiklos kokybės aspektas.**

Vizito metu vertintas lėšų panaudojimo mokymo (-si) aplinkos kūrimui pamokose veiksmingumas, t.y. patalpų tinkamumas mokytis, jaukumas, estetiškumas, informacijos šaltinių ir mokymosi priemonių kiekis, tinkamumas ir panaudojimo veiksmingumas, racionalus erdvių, patalpų pritaikymas ir naudojimas ugdymo procesui. Apibendrinti ugdymosi aplinkos kokybės vertinimai pateikti 8 lentelėje.

Ugdymo (-si) aplinkos kokybės vertinimas (N=162)

8 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
21 pamoka	72 pamokos	68 pamokos	1 pamoka
12,96 proc.	44, 45 proc.	41,97 proc.	0,62 proc.

Ugdymo(-si) aplinka yra vienas geriausiai vertintų pamokos aspektų (vertinimo vidurkis – 2,79; dažniausias vertinimas – gera). Geriausiai šis pamokos aspektas vertintas 2 klasėse (stebėta 13 pamokų, pastarojo aspekto vertinimo vidurkis – 3). Analizuojant ugdymo (-si) aplinką pagal dalykus ar jų sritis, nustatyta, kad aukščiausia pastarojo veiklos aspekto kokybė fiksuota socialinių mokslų (vertinimo vidurkis – 3,09) ir matematikos (vertinimo vidurkis – 3,04) pamokose. Vizito metu 42 išorės vertintojų stebėtose pamokose (25,93 proc.) ugdymo (-si) aplinka buvo išskirta, kaip stiprusis pamokos aspektas. Labiausiai šiuo požiūriu išsiskyrė 5d kl. lietuvių k., 7a kl. (1 gr.) informacinių technologijų, 1a kl. muzikos, 2b kl. matematikos, 7d kl. geografijos, 7a kl. biologijos pamokos. Stebint ugdymo procesą fiksuota, kad mokiniai dažniausiai sėdėjo tradiciškai, buvo nepakankamai skatinti kūrybiškai naudotis ugdomąja aplinka, priemonėmis. Mokiniais darbo vietų pakanka visuose kabinetuose. Mokomuosiuose kabinetuose atnaujinti baldai, mokytojų darbo vietos yra kompiuterizuotos. Progimnazijoje planingai diegiamos informacinės technologijos: yra 107 stacionarūs, 24 nešiojami, 30 planšetinių kompiuterių (vizito metu stebėtas veiksmingas jų panaudojimas geografijos pamokoje 6a klasėje), 46 daugialypės terpės projektoriai, 6 interaktyvios lentos.

Progimnazija ugdymo procesą organizuoja keturiuose pastatuose. Pagrindinis pastatas, statytas 1965 m. 2014 m. jame pilnai atlikta renovacija. Čia mokosi visi 5–8 klasių mokiniai ir dalis pradinėjų klasių mokinių (7 klasių komplektai). Kita dalis pradinukų mokosi šalia esančiame pastate, buvusiam lopšelyje-darželyje. Čia ugdymo procesas vyksta šiuolaikiškoje, estetiškoje ir saugioje aplinkose. Progimnazijai priklauso du pradinio ugdymo skyriai: Jakų ir Gobergiškės. Juose mokosi po du jungtinius pradinėjų klasių komplektus bei veikia po vieną jungtinę ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupę. Skyrių pastatams būtina renovacija planuojama. Mokykla turi modernų sporto aikštyną, tačiau trūksta sporto salių. Dėl didėjančio mokinių skaičiaus atsirandančių patalpų trūkumo problema mokykla sėkmingai išsprendė mokinius aprūpinusi persirengimo bei daiktų saugojimo spintelėmis ir technologijų kabinetus įrengusi drabužinių patalpose, cokoliniame aukšte.

III. MOKYKLOS SAVĖS VERTINIMO VEIKSMINGUMAS

Įsivertinant veiklos kokybę remiamasi Bendrojo lavinimo mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijomis (2009 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. ISAK-607), todėl įgyvendinant įsivertinimo ciklą yra vykdomos visos rekomenduojamos įsivertinimo procedūros: sudaroma įsivertinimo grupė, atliekamas platusis įsivertinimas, apibendrinami plačiojo įsivertinimo rezultatai, organizuojamas giluminis pasirinktos srities vertinimas, gauti rezultatai pristatomi Mokytojų tarybos posėdyje.

Pokalbiuose su įsivertinimo koordinacine grupe nustatyta, kad mokyklos bendruomenė pakankamai teisingai suvokia įsivertinimo svarbą įstaigos veiklos planavimui ir tobulinimui. Ši išvalga grindžiama mokyklos pateiktais įsivertinimo duomenimis: 2014–2015 m. m. į įsivertinimo procesą įsitraukė gana didelė bendruomenės dalis (apklausose dalyvavo 64 proc. mokytojų, 89 proc. mokinių ir 60 proc. tėvų). Be to, užfiksuotas didelis anketų grįžtamumas. Išorės vertintojai pastebi, kad visa tai iliustruoja atsakingą bendruomenės požiūrį į įsivertinimą.

Pokalbyje su įsivertinimo koordinacinės grupės nariais paaiškėjo, kad minėtoji darbo grupė dirba pakankamai kryptingai: identifikuoja mokyklos veiklos problemas, kuria vertinimo rodiklių iliustracijas, atlieka tyrimus, analizuoja tyrimų duomenis, teikia išvadas bei rekomendacijas. Vizito metu nustatyta, kad įsivertinant veiklos kokybę taikomi tinkami tyrimo metodai: apklausos būdu tiriama mokinių ir mokytojų ir tėvų nuomonė, analizuojami mokyklos dokumentai, mokinių mokymosi pasiekimų suvestinės, organizuojami pokalbiai su skirtingomis mokyklos bendruomenės grupėmis (klasių vadovais, metodinėmis grupėmis ir pan.).

Vizito metu nustatyta, kad dauguma problemų atliekant įsivertinimą kyla dėl šiuo metu mokykloje galiojančios nuostatos kasmet keisti darbo grupes. Tokiu būdu, taip reikšmingos įsivertinimo veiklos imasi vis nauji, patirties ir informacijos stokojantys žmonės. Pokalbiuose įsitikinta, kad būtent dėl to nukenčia įsivertinimo veiksmingumas: naujai suburta komanda negali

užtikrinti pastarosios veiklos tęstinumo, dalis sprendimų įsivertinant mokyklos veiklą yra atsitiktiniai, pvz.: pokalbiuose nepavyko išsiaiškinti, kodėl šiais mokslo metais pasirinkta analizuoti pagalbos mokantis sritis, kokios praėjusių metų įsivertinimo grupės rekomendacijos yra aktualiausios šiandienos mokyklos veikloje ir pan. Pastebėta, kad dalis progimnazijos pedagoginės bendruomenės sprendimų atsirado kaip neformalaus, intuicija paremto mokyklos veiklos įsivertinimo rezultatas. Tačiau būtina pripažinti, kad paminėtieji sprendimai/susitarimai yra išties veiksmingi siekiant gerinti mokinių mokymosi pasiekimus, pvz., trumpalaikės konsultacijos, skirtos mokiniams, po ligos grįžusiems į mokyklą.

Analizuojant įsivertinimo veiklos veiksmingumą atlikta lyginamoji praėjusių metų įsivertinimo koordinacinės grupės teiktų pasiūlymų ir išorinio vertinimo duomenų analizė. Nustatyta, kad dalis 2014–2015 m. m. teiktų pasiūlymų yra tinkamai įgyvendinti arba įgyvendinami, pvz., progimnazijos įvaizdžio ir viešųjų ryšių tobulinimas, tėvų ir vietos bendruomenės įtraukimas į mokyklos veiklą. Pastarieji veiklos rodikliai vizito metu įvertinti gerai arba labai gerai. Tačiau dalis pasiūlymų liko deklaratyvūs, pvz., „dalykų mokytojams dažniau atsižvelgti į mokinių nuomonę, priimant bendrus susitarimus ir sprendimus“. Pamokų stebėjimo duomenys rodo, kad tik nedidelėje dalyje pamokų mokiniai įtraukti į mokymosi planavimą. Dėl kai kurių praėjusiais metais teiktų pasiūlymų vertintojams kilo abejonių, pvz., „progimnazijos vadovams siekti sistemingų demokratiškų sprendimų, grįstų susitarimais, skatinant mokytojų iniciatyvą ir atsakomybę paskirstant vienodai visiems“. Būtent šį pasiūlymą įgyvendinant mokykloje nutarta kasmet atnaujinti darbo grupes. Kaip jau buvo minėta, tokia nuostata menkina įsivertinimo ir, tikėtina, kitų veiklų veiksmingumą. ***Šie faktai leidžia teigti, kad progimnazijos veiklos įsivertinimas yra iš dalies veiksmingas.***

Mokyklų veiklos kokybės išorinio
vertinimo skyriaus vedėja

Snieguolė Vaičekauskienė

Mokyklos KONTEKSTINIŲ duomenų suvestinė
(pateikiama su išorinio vertinimo ataskaita kaip priedas)

Bendra informacija apie mokinius, mokytojus, vadovus

	Mokslo metai	Komplektų skaičius	Mokinių skaičius
Mokinių ir klasių komplektų skaičius skirtingais mokslo metais (mokyklos duomenimis)	2013-2014	38 Ikimokyklinė ir priešmokyklinė grupė – 2	938 19
	2014-2015	43 Ikimokyklinė ir priešmokyklinė grupė – 2	969 26
	2015-2016 m. m. (vizito metu)	43 Ikimokyklinė ir priešmokyklinė grupė – 2	976 22

Mokinių, paliktų kartoti kursą, skaičius	2015-2016 m. m.	2014-2015 m. m.	2013-2014 m. m.
	Planuojama 1-4 kl. – 3 mokiniai	6	1

	Mokslo metai	Skaičius
Mokytojų skaičius	2013–2015 m. m.	74
	2014–2015 m. m.	75
	... m. m. (vizito metu) 2015–2016 m. m.	75

Vadovai (nurodyti pareigybes)	Vadybinės kategorijos (mokyklos vertinimo metu)
Antanas Jacikas, direktorius	2-oji vadybos kvalifikacinė kategorija
Ramunė Balsytė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui	2-oji vadybos kvalifikacinė kategorija
Regina Baublienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui	2-oji vadybos kvalifikacinė kategorija
Daiva Bušeckienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui	3-oji vadybos kvalifikacinė kategorija

Socialinio, ekonominio konteksto duomenys

Mokinių šeimos*	2015-2016 m. m.	2014-2015 m. m.
Socialiai remtinios šeimos		
Probleminės šeimos		
Disfunkcinės (asocialios) šeimos	5 šeimos, 12 vaikų	8 šeimos, 13 vaikų
Pilnos šeimos		
Nepilnos šeimos		

Mokinių pavėžėjimo poreikis	Iki 3 km		Virš 3 km	
	Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis	Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis
Veža mokinių tėvai	-	-	-	-
Veža mokykla	-	-	50	52
Atvyksta kitu būdu	-	-	79	88

* Jei mokykla tokių duomenų nerenka, neanalizuoja ir jūs negalite jų pateikti, prašome tai pažymėti.

Mokiniai, gaunantys nemokamą maitinimą	Mokslo metai	Mokinių skaičius	Procentas nuo bendro (m. m.) mokinių skaičiaus
	2015-2016	100	10,2 %
	2014-2015	117	12,1 %

Kita informacija

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius (iš viso)	2013-2014m. m.	2014-2015m. m.	2015-2016m. m.
		Spec. poreikių-71 Kalbėjimo sutrikimai-82	Spec. poreikių-67 Kalbėjimo sutrikimai-96

Neformalusis švietimas*	Mokykloje	Už mokyklos ribų
Lankančių mokinių skaičius:	619 mokiniai lanko 1 arba kelis būrelius.	580 mokinių lanko 1 arba kelis būrelius.

* Prašytume pastaboje pažymėti vaikų, lankančių mokykloje vieną ir kelis būrelius skaičių (pvz., 25 vaikai lanko 1 būrelį, 9 – kelis būrelius). Jei mokykla tokių duomenų nerenka, neanalizuoja ir jūs negalite jų pateikti, prašome pažymėti ir tai.

Pastarieji dveji mokslo metai	Vidutiniškai 1 mokinys per mokslo metus praleido iš viso pamokų					Vidutiniškai 1 mokinys per mokslo metus praleido pamokų dėl nepateisinamų priežasčių				
	Vidutiniškai	1-4 kl.	5-8 kl.	9-10 kl.	11-12 kl.	Vidutiniškai	1-4 kl.	5-8 kl.	9-10 kl.	11-12 kl.
2015-2016										
I pusmetis	-	17,88	-				0,59	-	-	-
I trimestras	-	-	20,1				-	4,6	-	-
II trimestras	-	-	22,7				-	4,9	-	-
2014-2015	55,3	35,4	77,4	-	-	10,7	0,6	20,8	-	-

Mokslo metai	Rajono (miesto) renginiuose		Šalies renginiuose		Tarptautiniuose renginiuose	
	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius
2014–2015 m. m.	528	272	688	226	105	24
2015–2016 m. m.	516	287	894	920	541	45

Projektai	Socialiniai	Mokomieji	Bendruomenės	Tarptautiniai
Skaičius/ pavadinimas (-ai)	3 projektai: 1. V.E.I.K. LIONS QIEST Gyvenimo ir ugdymo programa „Paauglystės kryžkelės“. 2. „Antras žingsnis“. 3. „Laikas kartu“.	1 NEC projektas 1. „Standartizuotų mokinių pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo įrankių bendrojo lavinimo mokykloms kūrimas, II etapas“	3 projektai: 1. „Vaikystė spalvose“. 2. „Pamesta pirštinė“. 3. „Žodžio ir vaizdo dermė“	4 projektai: 1. COMENIUS daugiašalės partnerystės projektas „Europa...muziejuje“. 2. eTwinning programos projektas „Moksleivių profesinis medis“ 3. ERASMUS+EFA „Exchangesfor All“ („Mainai visiems“). 4. 2016 m. pavasarį patvirtintos lėšos gamtosauginiam projektui „Veikime kartu“.

* **Socialiniai projektai** – socialinius emocinius įgūdžius formuojančios programos ir projektai, nukreipti į santykius ir mikroklimatą (pvz.. „OLWEUS“, „Antras žingsnis“ ir t.t.);

* **Mokomieji projektai** – dalykiniai ir informaciniai projektai (pvz. karjeros ugdymui, psichikos sveikatai, žalingiems įpročiams ir t.t.);

* **Bendruomenės** – projektai, kurie vyksta už mokyklos ribų su kitomis organizacijomis (pvz. su senelių ar vaikų globos namais ir t.t.);

* **Tarptautiniai projektai** – visi projektai, kuriuose tiesiogiai dalyvauja kitos šalys (pvz. įvairūs mokinių mainai, stažuotės ir t.t.).